Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	11C/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8824200002
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Zolotová
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2024:8824200002.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D. E. F., zastúpený: Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., so sídlom Ku Potoku 4, 040 16 Košice, IČO: 54 725 542, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 3 000 eur a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 10 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie práva žalovaného podľa práva Európskej únie Slovenskou republikou a náhrady trov konania.

2. Podanú žalobu odôvodnil tým, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Štátnu službu aktuálne vykonáva v hodnosti nadpráporčík, vo funkcii technik - strojník na Okresnom riaditeľstve HaZZ Vranov nad Topľou, Hasičská stanica Vranov nad Topľou. Žalobca uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, t.j. od 01.01.2021 do 30.11.2023. Žalobca si svojou žalobou uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej žalovaným v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme. K okolnostiam prípadu je potrebné uviesť, že týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského zboru Slovenskej republiky sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto „naskladaného“ týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov (vrátane hasičov) tvorí predmet úpravy práva Európskej únie, ktoré záväzne určuje maximálnu dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Jedná sa o Smernicu 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pričom jej porušenie členským štátom EÚ vyvoláva jeho zodpovednosť podľa práva EÚ a pre osoby postihnuté takýmto porušením zakladá právo na náhradu spôsobenej ujmy pred vnútroštátnymi súdmi členského štátu. O takýto prípad sa jedná aj u žalobcu. Žalobca zároveň predložil súdu výpočet priemerného týždenného pracovného času,

vypracovaného v súlade s článkom 6 písm. b) a 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, podľa ktorého žalobca za mesiac 1/2021 odpracoval 170 hodín služobného času, 63 hodín služobnej pohotovosti, mínus 17 hodín voľna, t.j. celkom odpracoval 216 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 50,40 hodín. Za mesiac 2/2021 odpracoval 170 hodín služobného času, 56 hodín služobnej pohotovosti, mínus 34 hodín voľna, t.j. celkom odpracoval 192 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 51,69 hodín. Za mesiac 3/2021 odpracoval 168 hodín služobného času, 55 hodín služobnej pohotovosti, 1 hodinu nadčasu, mínus 34 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 190 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 45,86 hodín. Za mesiac 4/2021 odpracoval 161 hodín služobného času, 42 hodín služobnej pohotovosti, mínus 68 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 135 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 36,35 hodín. Za mesiac 5/2021 odpracoval 153 hodín služobného času, 40 hodín služobnej pohotovosti, 1 hodinu nadčasu, mínus 51 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 144 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 36 hodín. Za mesiac 6/2021 odpracoval 158 hodín služobného času, 49 hodín služobnej pohotovosti, mínus 34 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 173 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 43,35 hodín. Za mesiac 7/2021 odpracoval 186 hodín služobného času, 69 hodín služobnej pohotovosti, mínus 17 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 239,20 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 55,81 hodín. Za mesiac 8/2021 odpracoval 161 hodín služobného času, 21 hodín služobnej pohotovosti, mínus 34 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 148 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 35,72 hodín. Za mesiac 9/2021 odpracoval 170 hodín služobného času, 14 hodín služobnej pohotovosti, mínus 136 hodín PN, t.j. celkovo odpracoval 48 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 56 hodín. Za mesiac 10/2021 odpracoval 162 hodín služobného času, 78 hodín služobnej pohotovosti, 1 hodinu nadčasu, mínus 34 dní PN, t.j. celkovo odpracoval 208 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 56 hodín. Za mesiac 11/2021 odpracoval 153 hodín služobného času, 51 hodín služobnej pohotovosti, 5 hodín nadčasu, mínus 17 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 192,77 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 46,53 hodín. Za mesiac 12/2021 odpracoval 171 hodín služobného času, 49 hodín služobnej pohotovosti, mínus 51 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 169,20 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 42,30 hodín. Za mesiac 1/2022 odpracoval 160 hodín služobného času, 64 hodín služobnej pohotovosti, mínus 32 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 192 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 46,34 hodín. Za mesiac 2/2022 neutrálne obdobie. Za mesiac 3/2022 odpracoval 176 hodín služobného času, 77 hodín služobnej pohotovosti, 6 hodín nadčasu, mínus 16 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 243,83 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 56,89 hodín. Za mesiac 4/2022 odpracoval 167 hodín služobného času, 56 hodín služobnej pohotovosti, mínus 48 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 175,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 45,50 hodín. Za mesiac 5/2022 odpracoval 162 hodín služobného času, 64 hodín služobnej pohotovosti, mínus 32 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 194,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 46,95 hodín. Za mesiac 6/2022 odpracoval 157 hodín služobného času, 64 hodín služobnej pohotovosti, mínus 32 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 189,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 47,38 hodín. Za mesiac 7/2022 odpracoval 172 hodín služobného času, 40 hodín služobnej pohotovosti, mínus 80 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 132,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 35,67 hodín. Za mesiac 8/2022 odpracoval 165 hodín služobného času, 48 hodín služobnej pohotovosti, mínus 32 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 181,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 43,81 hodín. Za mesiac 9/2022 odpracoval 168 hodín služobného času, 39 hodín služobnej pohotovosti, mínus 32 hodín voľna, mínus 16 hodín PN, t.j. celkovo odpracoval 160,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 41,61 hodín. Za mesiac 10/2022 odpracoval 160 hodín služobného času, 40 hodín služobnej pohotovosti, mínus 16 hodín voľna, mínus 64 hodín PN t.j. celkovo odpracoval 120 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 52,50 hodín. Za mesiac 11/2022 odpracoval 160 hodín služobného času, 46 hodín služobnej pohotovosti, 1 hodinu nadčasu, mínus 48 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 160 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 41,48 hodín. Za mesiac 12/2022 odpracoval 156 hodín služobného času, 63 hodín služobnej pohotovosti, mínus 32 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 188 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 45,38 hodín. Za mesiac 1/2023 odpracoval 176 hodín služobného času, 48 hodín služobnej pohotovosti, mínus 80 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 144 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 38,77 hodín. Za mesiac 2/2023 odpracoval 144 hodín služobného času, 48 hodín služobnej pohotovosti, mínus 48 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 144 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 40,32 hodín. Za mesiac 3/2023 odpracoval 160 hodín služobného času, 71 hodín služobnej pohotovosti, mínus 16 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 216 hodín a priemerný týždenný pracovný

čas tak predstavoval 50,40 hodín. Za mesiac 4/2023 odpracoval 165 hodín služobného času, 56 hodín služobnej pohotovosti, mínus 48 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 173 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 44,85 hodín. Za mesiac 5/2023 odpracoval 176 hodín služobného času, 24 hodín služobnej pohotovosti, mínus 128 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 72 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 56 hodín. Za mesiac 6/2023 odpracoval 154 hodín služobného času, 39 hodín služobnej pohotovosti, mínus 16 hodín voľna, mínus 64 hodín PN, t.j. celkovo odpracoval 114 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 46,94 hodín. Za mesiac 7/2023 odpracoval 157 hodín služobného času, 62 hodín služobnej pohotovosti, 1 hodinu nadčasu, mínus 32 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 189 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 45,62 hodín. Za mesiac 8/2023 odpracoval 160 hodín služobného času, 48 hodín služobnej pohotovosti, mínus 64 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 144 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 37,33 hodín. Za mesiac 9/2023 odpracoval 172 hodín služobného času, 56 hodín služobnej pohotovosti, mínus 48 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 180 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 46,67 hodín. Za mesiac 10/2023 odpracoval 176 hodín služobného času, 80 hodín služobnej pohotovosti, mínus 16 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 240 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 56 hodín. Za mesiac 11/2023 odpracoval 163 hodín služobného času, 36 hodín služobnej pohotovosti, 3 hodiny nadčasu, mínus 16 hodín voľna, t.j. celkovo odpracoval 187,50 hodín a priemerný týždenný pracovný čas tak predstavoval 45,26 hodín. Žalovaná Slovenská republika ako členský štát Európskej Únie neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Predmetná smernica bola prijatá v záujme zamedzenia pracovných úrazov a chorôb z povolania a jej cieľom bolo zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, a to bez podriaďovania sa ekonomickým úvahám. Porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu, a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (napr. C-429/09). Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov). Jeden služobný deň žalobcu sa skladá zo štátnej služby, t.j. pracovnej zmeny v trvaní 16 hodín alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§ 92 ZoHaZZ) v trvaní 7 alebo 8 hodín. Počas rokov 2019-2021 sa jednalo o 17 hodinové pracovné zmeny (výkon štátnej služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Počas roku 2022 sa jednalo o 16 hodinové pracovné zmeny (výkon služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo strávil žalobca na pracovisku sústavne (minimálne) 24 hodín v jednom služobnom dni. Služobná pohotovosť je určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín nasledovne: V rokoch 2019-2021 na čas od 22:30 hod. do 5:30 hod., t.j. 7 hodín (od 7:00 do 22:30 a od 5:30 do 7:00 - štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín). V roku 2022 a 2023 na čas od 22:00 hod. do 6:00 hod., t.j. 8 hodín (od 7:00 do 22:00 a od 6:00 do 7:00 - štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín). V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Keďže v mieste výkonu služby žalobcu sa strieda niekoľko hasičských zmien, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o už spomínané nerovnomerné rozvrhnutie služobného času. Ako už bolo vyššie uvedené, žalobca každý tretí deň odslúži 24 hodín a následne má dva dni voľna. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac je to až 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Nakoľko na každú zmenu bezprostredne nasleduje určená služobná pohotovosť, žalobca teda strávi na pracovisku bežne 240 až 264 hodín za mesiac, pričom do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca ako príslušník HaZZ musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od vyhlásenia, teda žalobca musí byť počas celej doby služobnej pohotovosti, ktorá mu je nariaďovaná v noci, okamžite pripravený na vykonanie zásahu. Napriek tejto skutočnosti sa mu však čas pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Táto skutočnosť sa potom v konečnom dôsledku prejavuje tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou na pracovisku napr. v mesiaci marec 2022 strávil viac než 242 hodín, v rámci fondu pracovného času mu je vykázaných len 176 hodín. Z takto vykazovaného fondu pracovného času, ktoré nezohľadňuje skutočný čas pracovnej pohotovosti, sa potom javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je však v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Žalobca nemá dostatočný

čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok a regeneráciu, čo je v rozpore s právom Európskej únie. Žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobným úradom), musí tam byť fyzicky prítomný, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti (výjazd do 1 minúty od nahlásenia). Je oddelený od svojho vlastného súkromného sociálneho prostredia, jeho rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa svojim vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas a program je prakticky vylúčená. Žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy a preto je dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť, no napriek tomu bolo právo žalobcu na odpočinok ustavične niekoľko rokov porušované. Služobný čas žalobcu mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich zo Smernice 2003/88/ES. K porušeniu práv žalobcu pritom dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Uplynutý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak, preto si uplatňuje nemajetkovú ujmu voči žalovanému. V príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku: 1. zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy Slovenskej republiky), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie, 2. a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Ako už bolo spomenuté, v okolnostiach prípadu žalobcu sa jedná o Smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4.novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Ich základným cieľom je zaručiť lepšiu ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov garantovaním minimálneho denného a týždenného času odpočinku, ďalej primeraných prestávok v práci ako aj stanovením maximálneho týždenného pracovného času. Účinná ochrana bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa zabezpečuje tým, že členské štáty EÚ sú povinné zabezpečiť pracovníkom právo na stanovený týždenný pracovný čas ako aj minimálny čas odpočinku. Článok 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES (Maximálny týždenný pracovný čas) stanovuje, že : „Priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín“. Tento článok ukladá členským štátom opatrenia na zabezpečenie toho, aby priemerný pracovný čas na každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročil 48 hodín a pracovníkom garantuje právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas, ktoré im vyplýva priamo z práva EÚ. Súdny dvor EÚ (ďalej len ESD) súčasne spresnil, že aj v prípade hasičov nariadená pracovná pohotovosť na pracovisku tvorí súčasť ich týždenného pracovného času ktorá, v spojení s ich „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Vo veci C-429/09 G. FuP týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ESD uviedol, že : „ pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88.“ V dôsledku toho právo EÚ bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, prekračuje týždennú hranicu upravenú v Článku 6 písmeno b) uvedenej smernice (bod 55 Rozsudku ESD z 25.11.2010, C-429/09, Gunter FuB). Vo veci C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku Súdny dvor rovnako uviedol, že : „...pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa, sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104 nezávisle od toho, akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonala v priebehu tejto pracovnej pohotovosti ...“ (Bod 27 Rozsudku ESD z 11.1.2007, C-437/05, Jan Vorel). Napokon vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (C-397/01, Pfeiffer) ESD uviedol, že : „...časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času.“ (bod 95 Rozsudku ESD z 5.10.2004, C-397/02, Bernhard Pfeiffer). V dôsledku takéhoto prístupu je zrejmé, že podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku, tá skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka. V dôsledku toho kvalifikácia pracovného času ako doby prítomnosti zamestnanca na pracovisku nemôže závisieť od intenzity činnosti pracovníka, ale vyplýva výhradne z jeho povinnosti byť k dispozícii zamestnávateľovi (Rozsudok ESD C-14/04, Dellas, bod 48, 58). Uvedené rozsudky ESD potvrdzujú, že členské štáty

EÚ nemôžu jednostranne určovať rozsah pôsobnosti Článku 6 písmena b) Smernice 2003/88/ES tak, žeby 48 hodinový pracovný čas viazali na nejakú podmienku, prípadne by ho určitým spôsobom svojvoľne porušovali. Akákoľvek vnútroštátna právna úprava členského štátu, ktorá umožňuje, aby bol týždenný pracovný čas dlhší ako 48 hodín vrátane pracovnej pohotovosti na pracovisku, je v rozpore s požiadavkami Článku 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES (bod 100 rozsudku ESD C-397/01, Pfeiffer). Napriek tomu, že Príloha č. 4 k Zákonu o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „Zákon o Hasičskom zbore“ alebo „Zákon“) uvádza, že do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (bod 6. Prílohy č. 4), znenie jeho príslušných ustanovení túto skutočnosť nepotvrdzuje. V okolnostiach prípadu žalobcu je potrebné uviesť, že žiadne ustanovenie Zákona o Hasičskom zbore nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únioového práva. V tomto smere sa Zákon o Hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD (a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje vo svojom odseku 2). Zákonník práce sa však na právnu kvalifikáciu pohotovosti na príslušníkov Hasičského zboru nevzťahuje. Ďalším nedostatkom zákona o Hasičskom a záchrannom zbore je, že zo Smernice 2003/88/ES nepreberal ustanovenia jej Článku 6 písmeno b) stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín napriek tomu, že podrobne definuje termíny služobná doba, služobná pohotovosť, spôsoby ich finančného ohodnotenia a pod. Uvedené pochybenia v Zákone o Hasičskom zbore nemajú len abstraktný význam, keďže podľa práva EÚ takáto úprava je na ujmu jeho príslušníkom, pretože im spôsobuje škodu, náhrady ktorej sa môžu domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Služobnú pohotovosť hasičov Zákon o Hasičskom zbore nepovažuje za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únioového práva, v dôsledku čoho dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu. Takáto právna úprava nie je v súlade s Článkom 2 (definícia pracovného času) ako aj Článkom 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES (48 hodinový týždenný pracovný čas) Slovenskou republikou ako členským štátom EU a zakladá jej povinnosť na náhradu škody takto postihnutým jednotlivcom v rámci a prostredníctvom súdnych konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Skutočnosť, že týždenný pracovný čas hasičov prekračuje 48 hodín žalobca dokumentuje listinami o týždennej dochádzke, ktoré tvoria prílohu tejto žaloby. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že transpozícia smerníc nie je samoúčelná, nakoľko jej prostredníctvom sa do vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov EÚ vnášajú požiadavky únioového práva a dosahuje výsledok požadovaný únioým zákonodarcom. Správnosť prebratia smerníc v súlade s požiadavkami únioového zákonodarcu na prvom mieste potvrdzuje samotná prax uplatňovania jej pravidiel prostredníctvom vnútroštátnych preberacích zákonov, t.j. v danom prípade zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Je zrejmé, že vo veci žalobcu výsledok jeho uplatňovania nie je v súlade s únioou požiadavkou 48 hodinového týždenného pracovného času pre členov Hasičského a záchranného zboru SR a jeho prostredníctvom sa nezaručuje plná účinnosť únioového práva na území Slovenskej republiky, čo je v rozpore s Čl.4 Konsolidovaného znenia Zmluvy o Európskej únii z r.1992. Nie je preto možné v žiadnom prípade tvrdiť, že prebratie smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, je v súlade s únioým právom, pokiaľ sa jeho uplatňovaním nedosahuje stav požadovaný Smernicou. Článok 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES ukladá členským štátom povinnosť dosiahnuť určený výsledok, ktorý nie je obmedzený žiadnou podmienkou a fixuje stanovenie hranice týždenného pracovného času na 48 hodín vrátane nadčasov. Vzhľadom na túto formuláciu ESD vo veci C-429/09 (G. FuP) uviedol, že Článok 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok (bod 35), keďže priznáva priamo jednotlivcom právo, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ide o právo na to, aby v členskom štáte EÚ priemerný týždenný čas pracovníka neprekračoval týždennú hranicu 48 hodín. presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.“ (odsek 1 výrokovej časti rozsudku ESD). Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody ako aj spôsob jej výpočtu, Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva EÚ v tejto oblasti, je na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právnej normy EÚ má byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a tiež aby definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu a výpočtu tejto náhrady. Rozsudky ESD sa v tejto súvislosti obmedzujú na formulovanie zásad, ktoré je potrebné rešpektovať pred súdnymi orgánmi členských štátov v konaniach o náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia práva EÚ. Pokiaľ sa jedná o rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva EÚ jednotlivcovi, táto musí byť primeraná, aby

mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho únijových práv. Vo svojom rozsudku vo veci C-46/93 (Brasserie du Pécheur, bod 82) ESD zdôraznil, že vnútroštátny súd v konaní o náhradu škody musí osobitne zabezpečiť, že zvolený spôsob náhrady škody je v súlade so zásadou rovnocennosti(ekvivalencie), ktorú treba posúdiť s prihliadnutím na náhrady škody poskytované vnútroštátnymi súdmi v rámci sťažností alebo podobných žalôb vychádzajúcich z vnútroštátneho práva (bod 95 citovaného rozsudku ESD). V dôsledku toho musí každý členský štát vo vzťahu k nárokom na náhradu škody, ktoré majú základ v práve EÚ, napraviť následky spôsobenej škody podľa svojho vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity), (Rozsudok ESD, C-524/04, Test Claimants, bod 123). Je rovnako úlohou vnútroštátneho súdu, aby posúdil, či boli naplnené únijové podmienky vzniku zodpovednosti členského štátu. V zmysle ustálenej judikatúry ide konkrétne o to, či cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, či porušenie takejto normy bolo dostatočne závažné a či medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť (C- 429/09, FuP, bod 47; C-118/08, Trasportes Urbanos y Servicious Generales, bod 30). ESD v tejto súvislosti tiež uviedol, že tieto tri podmienky musia byť splnené, ak strata alebo škoda je dôsledkom nečinnosti členského štátu, napríklad v prípade netranspozície smernice, ako aj v prípade, kedy strata alebo škoda je dôsledkom prijatia legislatívneho alebo administratívneho aktu prijatého v rozpore s komunitárnym právom, a to bez ohľadu na to, či ho prijal samotný členský štát alebo verejnoprávna inštitúcia právne nezávislá od štátu (C-424/97, Haim, bod 37). Žalobca tvrdí, že v jeho prípade boli splnené únijové podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra SR, za porušenie jeho práva garantovaného Článkom 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES, z ktorých vyplýva jeho nárok na náhradu takto spôsobenej škody. Svoje tvrdenie opiera o judikatúru ESD, a to predovšetkým o judikát vo veci G. Fuß (C-429/09), v ktorom ESD výslovne potvrdil právo na 48 hodinový pracovný čas pre príslušníkov hasičských zborov, za ktoré im v prípade jeho porušenia patrí právo na náhradu škody uplatniteľné pred súdnymi orgánmi členských štátov EÚ. V tejto súvislosti ESD rozhodol, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, keď sú splnené tri podmienky, t. j. že 1. cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Uplatnenie týchto podmienok dovoľujúcich konštatovať zodpovednosť členských štátov za škody spôsobené jednotlivcom porušeniami práva EÚ musia vnútroštátne súdy vykonať podľa usmernení Súdneho dvora. Pokiaľ ide o prvú podmienku, Súdny dvor potvrdil, že Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva EÚ, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. V dôsledku toho Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje právnu normu Únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva, a teda čím je prvá podmienka týkajúca sa existencie únijového práva splnená. Pokiaľ ide o druhú podmienku, podľa judikatúry Súdneho dvora je porušenie práva EÚ dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. V tejto súvislosti ESD v prípade G. FuP (C-429/09) výslovne potvrdil, že nedodržanie požiadaviek upravených v Článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 bolo zjavným porušením judikatúry Súdneho dvora a musí sa považovať za dostatočne závažné porušenie práva EÚ, a preto je vo veci samej splnená aj druhá podmienka nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody (bod 58 rozsudku). Napokon pokiaľ ide o tretiu podmienku vzniku zodpovednosti, t.j. existenciu priamej príčinnej súvislosti, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil, či existuje takáto priama príčinná súvislosť medzi porušením Článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 a škodou, ktorá jednotlivcovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením. Vychádzajúc z uvedeného žalobca tvrdí, že v jeho prípade došlo k splneniu troch podmienok založenia zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie jeho práva podľa Článku 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES, a teda k legitímnemu uplatneniu jeho nároku na náhradu takto vzniknutej škody pred slovenským súdom. Náhrada škody členským štátom spôsobená jednotlivcom porušením ich práva podľa musí byť primeraná vzniknutej škode. V prípade neexistencie ustanovení práva EÚ v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ktorý odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v Článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 o

niektorých aspektoch organizácie pracovného času, v dôsledku porušenia právnej normy EÚ, mu bude uhradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením, a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Pokiaľ sa jedná o praktické uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej porušením únioného práva fyzickej osoby ako aj spôsob jej výpočtu, samotná Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia upravujúce proces náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení a ani stanovenia jej výšky. Aj rozsudky ESD sa obmedzujú len na formulovanie zásad, ktoré treba rešpektovať pred súdnymi orgánmi členských štátov v konaniach o náhradu škody vzniknutej jednotlivcom v dôsledku porušenia ich práv garantovaných právnym poriadkom EÚ. Pokiaľ ide rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva EÚ jednotlivcovi, táto má byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu únioných práv. Podľa judikatúry ESD týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcich hasičom pre nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby podľa Smernice 2003/88/ES pod škodou treba rozumieť : „škodu ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený Článkom 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES dodržaný“ (bod 59 rozsudku ESD vo veci C- 429/09 G.FuP). V tejto súvislosti uvádza bod 5 Preambuly Smernice č.2003/88/ES, že pojem „odpočinok" znamená, že pracovníci by mali mať primeraný čas odpočinku, trvanie ktorého sa musí vyjadriť v jednotkách času. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je tiež potrebné zaviesť „maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. V okolnostiach prípadu žalobcu preto treba za primeraný odpočinok v zmysle Smernice považovať taký, ktorý by mal nasledovať po 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe zahrňujúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku. Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného únioného týždenného pracovného času podľa Smernice 2003/88/ES sa tiež môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež na ich celkovú fyzickú a/ alebo morálnu integritu. Už Preambula prvej smernice Rady 93/104/ES z 23.11.1993, ktorá sa týka niektorých aspektov organizácie pracovnej doby v tejto súvislosti zdôrazňuje, že : „v záujme zaistenia bezpečnosti a zdravia pracovníkov spoločenstva im musí byť poskytnutá minimálna denná, týždenná ročná doba odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je tiež potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. Preambula platnej Smernice 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času okrem potvrdenia uvedeného záväzku členských štátov uvádza tiež špecifikuje že : „...dlhé doby nočnej práce môžu poškodiť zdravie pracovníkov a ohroziť bezpečnosť na pracovisku ...“ a tiež, že : „...treba obmedziť trvanie nočnej práce vrátane nadčasov...“ (body 7 a 8 Preambuly). Odpočinok pracovníka by mal byť „dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie...“ (bod 9 Preambuly). Analýza slovenského právneho poriadku potvrdzuje neexistenciu osobitnej právnej úpravy obsahujúcej náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením únioných práv jednotlivcov a ani pravidlá použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. V dôsledku toho a vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinového týždenného pracovného času), ako aj z podmienok jej uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa §§ 11-13 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho únioného práva. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj únioné právo uznáva, že v dôsledku jeho porušenia môže dôjsť u poškodenej osoby k náhrade nemajetkovej ujmy (Čl. 82 Nariadenia EU č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov). V dôsledku toho (a berúc do úvahy citovanú judikatúru ESD) možno nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa únioného práva posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods. 2 OZ, pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti (formulácia „najmä“). Ustanovenie § 13 ods. 2 OZ totiž iba demonštratívne uvádza prípady, kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (rozsudok NS ČR 30Cdo 2304/99). Podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa OZ sú v zásade identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime únioveej zodpovednosti, nakoľko sa rovnako predpokladá existencia zásahu spôsobilého objektívne vyvolať nemajetkovú ujmu, ďalej že musí ísť o zásah neoprávnený (t.j. zásah ktorý je v rozpore s objektívnym právom) a napokon že musí existovať príčinná súvislosť medzi uvedenými podmienkami. Povaha konania o náhradu

nemajetkovej ujmy súčasne spĺňa požiadavky zásad únijného práva na rovnocennosť (ekvivalenciu) s prihliadnutím na náhrady poskytované vnútroštátnymi súdmi v rámci sťažností alebo žalôb opierajúcich sa o vnútroštátne právo, ako aj efektivity, nakoľko nejde o konanie, ktoré by prakticky znemožňovalo alebo nadmerne sťažovalo získanie náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie únijného práva jednotlivca pred vnútroštátnym súdom. Vzhľadom na procesnú absenciu ako únijnej tak aj špeciálnej vnútroštátnej právnej úpravy by sa mal postup súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej žalobcovi porušením únijného práva spravovať existujúcimi vnútroštátnymi pravidlami, t.j. že súd priznáva peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (vrátane jej konkrétnej výšky), na základe vlastnej úvahy a pri zohľadnení všetkých okolností prípadu. Do úvahy je potrebné brať primeranosť takto poskytovanej náhrady, ktorou sa má zabezpečiť účinné zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy.

3. Podaním zo dňa 28.02.2024 žalovaná k žalobe žalobcu uviedla, že žalobca sa domnieva, že uplatnený nárok na náhradu škody žalobcovi vznikol v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako „Smernica“ či „Smernica 2003/88/ES“) do právneho poriadku Slovenskej republiky v podobe zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len ako ,,zákon č. 315/2001 Z. z.“). Z tohto dôvodu žalobca tvrdí, že počas celého žalovaného obdobia pracoval nad stanovený limit vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice, v zmysle ktorého priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Žalovaná poukázala na čl. 1 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Z vyššie uvedeného článku vyplýva vecná pôsobnosť Smernice 2003/88/ES, ktorá v článku 1 ods. 2 definuje okruh vzťahov, na ktoré sa má Smernica 2003/88/ES aplikovať. Otázka osobnej pôsobnosti, t.j. určenia jednotlivých odvetví činnosti, na ktoré sa má Smernica 2003/88/ES vzťahovať je upravená v článku 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES a článku 1 ods. 4 Smernice 2003/88/ES. Pôsobnosť Smernice 2003/88/ES je v zmysle článku 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES a článku 1 ods. 4 Smernice 2003/88/ES vymedzená s odkazom na článok 2 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (ďalej len ako „Smernica 89/391/EHS“). Podľa článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS, cit.: „Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.).“ Podľa článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, cit.: „Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. “ Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Inak povedané, Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak ako to tvrdí žalobca. Podľa názoru žalovaného preto štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Žalovaný má za to, že žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť Smernice, nakoľko podľa nášho názoru sa Smernica nevzťahuje na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Rozsah pôsobnosti Smernice stanovuje článok 1 ods. 3, podľa ktorého táto Smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 Smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 Smernice 89/391/EHS. Smernica Rady 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 stanovuje, že Smernica 89/391/EHS sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Z dikcie daného článku vyplýva, že ide len o exemplifikatívny a nie taxatívny výpočet činností,

ktoré možno označiť ako osobitné činnosti verejných služieb. Žalovaný má za to, že štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. Z tohto dôvodu žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia Smernice sa na neho nevzťahujú, a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu. Žalovaný poukázal na § 12 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 215/2001 Z.z., §8 ods. 1 a §12 ods. 1 zákona č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme. Z vyššie uvedených právnych predpisov vyplýva, že Hasičský a záchranný zbor, resp. jeho príslušníci vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Z tohto dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa Smernica 89/391/EHS nevzťahuje. Inak povedané v súčasnosti iné zložky (okrem Hasičského a záchranného zboru), ktorým by boli zverené činnosti služieb civilnej ochrany neexistujú. Nakoľko Smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia Smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda. Žalovaný tiež namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. K nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Žalobu pre nestransponovanie Smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice môže podať: 1. Európska Komisia na Súdny dvor Európskej únie (ďalej len ako „SDEÚ“), 2. Fyzická / právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t.j. došlo k porušeniu / poškodeniu jej práv a to na vnútroštátny súd členského štátu Európskej únie. Žalobca však nezažaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii. Navyše, ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Žalovaný v tomto prípade podotýka, že žalobca za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený Smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno. Ak má žalobca za to, že Smernica nebola v jeho prípade správne použitá, žalovaný namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie z dôvodu, že táto mu nie je daná. Podľa názoru žalovaného sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Žalovaný má za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru než, že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať. Preto aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako dvoch samostatných subjektov je tu ďalší dôvod nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Smernica 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 6. Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov. Podľa žalovaného však takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené. Z hľadiska vhodnosti transpozície Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky je potrebné zohľadniť aj výpočet (za tri roky, nakoľko ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré (na rozdiel od práv osobnostných) podlieha režimu premlčania v trojročnej premlčacej lehote vyplývajúcej z § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), a žalobca ho aj takto uplatňuje). Vo vyššie uvedenom výpočte je možné ďalej

zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy (napr. čl. 4 ods. 14 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 - uplatňuje sa v období január - jún príslušného kalendárneho roka, a teda spôsobuje zlepšenie výpočtu v týchto referenčných obdobiach), čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície Smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby. Z uvedeného výpočtu a ďalších skutočností vyplýva, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslúžených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica 2003/88/ES transponovaná správne. K transpozícii článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES uviedol, že v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je teda pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa. V ďalšom poukázal na § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, 2 a 3, § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. Predmetné ustanovenia teda definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale ako už bolo uvedené vyššie, svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Žalovaný súčasne poukazuje aj na článok 15 Smernice 2003/88/ES , ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2019 - 2020 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2019 - 2020“), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2021“), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2022 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2022“) a Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2023 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2023“) (ďalej Kolektívna zmluva 2019 - 2020, Kolektívna zmluva 2021, Kolektívna zmluva 2022 a Kolektívna zmluva 2023 spolu len ako „Kolektívne zmluvy“), ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Žalovaný súčasne poukázal aj na článok 15 Smernice 2003/88/ES, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2019 - 2020 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2019 - 2020“), Kolektívna

zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2021“), Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2022 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2022“) a Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2023 (ďalej len ako „Kolektívna zmluva 2023“) (ďalej Kolektívna zmluva 2019 - 2020, Kolektívna zmluva 2021, Kolektívna zmluva 2022 a Kolektívna zmluva 2023 spolu len ako „Kolektívne zmluvy“), ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 1 Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, ďalej v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, kde sa taktiež uvádza, cit.: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 17 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 7 hodín v jednej 24 - hodinovej zmene.“, v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022, kde sa uvádza, cit.: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 8 hodín v jednej 24 - hodinovej zmene.“ a v čl. 3 s nápisom „Podmienky výkonu štátnej služby“ ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023. Vzhľadom na uvedené žalovaný má za to, že vyššie uvedené ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2021 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2022 (čl. 3) a Kolektívnej zmluvy 2023 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice 2003/88/ES s názvom „Maximálny týždenný pracovný čas.“ Žalovaný tiež poukázal na čl. 6, 16 písm. b) a čl. 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES. Smernica 2003/88/ES pripúšťa výnimku zo stanoveného limitu za dodržania nasledujúcich kumulatívnych podmienok: písomný súhlas zamestnanca s výkonom práce nad zákonom a smernicou povolený maximálny limit počtu hodín, zamestnávateľ vedie aktuálne záznamy o všetkých zamestnancoch, ktorí vykonávajú takúto prácu a poskytne na požiadanie informáciu o prípadoch, kedy zamestnanci dali súhlas k práci presahujúcej 48 hodín v dobe 7 dní, čo sa vypočíta ako priemer za referenčné obdobie, zamestnávateľ dodržiava všetky všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov pri práci, žiadnemu zamestnancovi nevznikne zo strany zamestnávateľa ujma za to, že nie je ochotný súhlasiť s vykonávaním takejto práce. Podľa Smernice 2003/88/ES teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle § 85 zákona č. 315/2001 Z. z. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Ako vyplýva z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020 ako aj Kolektívnej zmluvy 2021, Kolektívnej zmluvy 2022 či Kolektívnej zmluvy 2023 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle vyššie citovaného čl. 3 ods. 1 Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022 a čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023. Čo sa týka referenčného

obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne. Článok 6 Smernice 2003/88/ES je spomenutý v článku 17 ods. 1 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia (ako to je v tomto prípade), keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Pokiaľ by napriek vyššie uvedenej argumentácii súd dospel k názoru, že odchylná úprava nie je možná, tak žalovaný poukazuje na všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva Európskej únie. Tieto podmienky sú definované nasledovne: 1. cieľom porušenej právnej normy Európskej únie je priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie práva je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. V prvom rade žalovanému nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. Sám žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom, bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný chce zdôrazniť, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, tj. žalobcu. To znamená, že v čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. V zhrnutí to znamená, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Pokiaľ súd, napriek všetkým doteraz uvedeným skutočnostiam, dospeje k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Súdny dvor vo svojom rozsudku v spojených veciach C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pecheur uviedol, cit.: „Zvlášť je vhodné upresniť, že na účel stanovenia škody, za ktorú možno priznať náhradu, môže vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. V súlade so všeobecnou zásadou spoločnou pre právne poriadky členských štátov musí poškodená osoba preukázať primeranú snahu obmedziť rozsah škody, inak jej hrozí, že škodu bude znášať sama.“ (bod 84 a 85 rozsudku). V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora C-46/93 Brasserie du Pecheur (bod 84) by mal teda vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalovaný by chcel zdôrazniť, že žalobca žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti (za ktorú každý mesiac žalobca dostáva odmenu), považuje za resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Z vyššie uvedeného dôvodu nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadnému vzniku takejto ujmy alebo aspoň obmedzil jej rozsah. Podľa zásady, ktorá je spoločná právnym systémom členských štátov, musí totiž poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky Mulder a i / Rada a komisia, C-104/89 a C- 37/90). Žalobca však žiadnym spôsobom neprejavil svoju nevôľu so súčasným stavom, čím by mohol obmedziť rozsah škody, ktorú mu mal žalovaný spôsobiť. Žalobca si svojou žalobou uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej

nesprávnou transpozíciou Smernice 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku. Žalobca neuvádza konkrétne skutočnosti, čím a aká škoda mu bola spôsobená. Právna úprava plánovania služobného času žalobcu je obsiahnutá v ustanoveniach § 85 - 94 zákona č. 315/2001 Z. z. Žalobca od svojho nástupu vykonáva štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom v súlade s § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. tak, aby dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch nebola vyššia ako 18 hodín. Na dĺžku služobného času nadväzuje služobná pohotovosť tak, aby celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúca určená služobná pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby bola najviac 24 hodín v služobnom dni. Služobné dni žalobcu sú vopred plánované. S plánovaným rozvrhom služobného času je žalobca každý mesiac oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Žalobca počas svojho pôsobenia v Hasičskom a záchrannom zbore nijakým spôsobom nenamietal rozvrh služobného času (písomne ani ústne) a teda žalovaný má za to, že svoj súhlas s rozvrhnutím služobného času vyjadril (okrem podpisu plánu výkonu služieb) aj konkludentne tak, že konal podľa plánovaného rozvrhnutia služobného času, na výkon práce sa vždy riadne a včas dostavil a služobný úrad nemal pochybnosti o tom, že s takýmto rozvrhnutím služobným časom súhlasí. O spokojnosti s rozvrhom služobného času svedčí aj skutočnosť, že žalobca nikdy neprejavil záujem o preradenie na funkciu s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom. V súlade s Pokynom prezidenta Hasičského a záchranného zboru č. 35/2012 o vnútornej organizácii Hasičského a záchranného zboru na operatívno-technickom úseku v znení neskorších predpisov žalobca vykonáva štátnu službu na pracovisku v rámci 24 - hodinovej služby v rozsahu 17/16 hodín výkon štátnej služby a 7/8 hodín pohotovosť na pracovisku. Počas pohotovosti na pracovisku je žalobca fyzicky prítomný v mieste výkonu štátnej služby, pričom tento čas je určený na oddych a odpočinok. Žalobca počas služobnej pohotovosti nemá určené činnosti, ktoré má vykonávať a nie sú naňho kladené žiadne úlohy; s výnimkou vyhláseného výjazdu, kedy má prerušenú služobnú pohotovosť a má riadne platený výkon služby nadčas. Žalovaný nemá vedomosť o tom, že by žalobca pred podaním žaloby vyvinul snahu upozorniť zamestnávateľa na údajné porušovanie Smernice. Ak by žalobca pred podaním žaloby riešil odpracované hodiny a ich počítanie so zamestnávateľom (napríklad v čase, keď žalobca odsúhlasil bez výhrad plán výkonu služieb), mohol byť problém vyriešený zmierlivo a bez potreby súdneho konania. V nadväznosti na vyššie uvedené žalovaný konštatuje, že vo vzťahu k žalobcovi nebola Smernica porušená, a preto nie je žiaden dôvod priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch za porušenie práva Európskej únie. Z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Vzhľadom na uvedené má žalovaný za to, že žalobca, z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu, nebol na svojich právach ukrátený. Žalovaný ďalej poukázal na ust. § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný podotýka, že samotný žalobca v žalobe netvrdí, ani bližšie nepopisuje, že by sa tento zásah negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či to, že by mal negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Žalobca v žalobe žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalovaný opakovane uvádza, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a napriek tomu mu zamestnávateľ vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Zároveň z Kolektívnych zmlúv vyplývajú pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru viaceré výhody, medzi ktoré patrí aj zvýšenie dovolenky nad rozsah ustanovený zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Vymenované boli len niektoré z prostriedkov ochrany, ktoré zákon a Kolektívne zmluvy garantujú príslušníkom Hasičského a záchranného zboru a ktoré poskytujú dostatočný priestor pre odpočinok príslušníkov a pre venovanie sa ich rodinnému životu. Žalobca ďalej opiera svoju žalobu aj o Rozsudok Súdneho dvora vo veci Gunter FuB, pričom tvrdí, že ide o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. S týmto tvrdením však nemôžeme súhlasiť, nakoľko v danom prípade išlo o mestského hasiča, ktorého výkon služby sa značne odlišuje od príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci Hasičského a záchranného zboru požívajú rozsiahle výhody a osobitný systém sociálneho zabezpečenia. Žalovaný si v tejto súvislosti dovoľuje poukázať na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019 v rovnakej právnej veci, potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu, a to rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 15Co/6/2020-313 zo dňa 24.11.2020. Žalovaný má za to, že čo sa týka posúdenia, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať,

či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období. V neposlednom rade žalovaný upozorňuje na to, že žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. S plánovaným rozvrhom služobného času bol žalobca vždy oboznámený v súlade s § 86 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z., čo potvrdzoval svojim podpisom. Rovnako bol žalobca vždy riadne oboznámený so všetkými internými predpismi a Kolektívnymi zmluvami, a to aj s tými, ktoré upravujú rozsah výkonu služby. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a nikdy nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, a ani nikdy nepožiadal o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv, a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam, ako sú jeho služby plánované. Rovnako žalobca nevyužil svoje právo v zmysle § 69 ods. 1 písm. g) zákona č. 315/2001 Z. z. K náhrade nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público-Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko). Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo 19/2020, určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Žalobca ani do tohto momentu neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalovaný ďalej poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje podmienky, kedy má žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný má za to, že žalobca, ako ani jeho právny zástupca, v konaní nepreukázali zásah do súkromného, rodinného života či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len ako sekundárnu kompenzáciu vtedy, ak by iná náprava nebola (vôbec) možná v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezdala postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (tj. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. Žalovaný má za to, že tabuľky priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy, ktorú žalobca požaduje. Je potrebné podotknúť, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, pokiaľ je v konaní zastúpený, označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti hneď na začiatku konania. Žalovaný má za to, že žalobca ani do tohto momentu konania nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi. V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiace o existencii škody a zásahu. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca musí na konkrétnych skutkových okolnostiach

preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021). Žalovaný ďalej na podporu svojho právneho názoru ohľadne priznania nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy poukazuje na rozhodnutia súdnych autorít Slovenskej republiky a to rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020, Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co/192/2019-310 zo dňa 29.10.2019. Žalovaný zároveň vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti vzhľadom na skutočnosť, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, žalovaný má za to, že túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo. Keďže Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo v Bratislave, príslušným je Mestský súd Bratislava IV. Vzhľadom na námietku pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, námietku nedostatku splnenia procesných podmienok konania a námietku nedôvodnosti žaloby, žalovaný v súlade so zásadou hospodárnosti konania v zmysle čl. 8 CSP a čl. 17 CSP navrhuje, aby sa súd prvej inštancie pred ďalším postupom v konaní vysporiadal s vyššie uvedenými námietkami žalovaného. V prípade, že sa súd prvej inštancie stotožní s vyššie uvedenými námietkami, žalovaný navrhuje, aby Okresný súd Vranov nad Topľou v tejto právnej veci konanie zastavil. V prípade, že sa súd prvej inštancie nestotožní s vyššie uvedenými námietkami, si žalovaný dovoľuje navrhnúť súdu prvej inštancie, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami a to prehľadom o vykonávaní pracovnej pohotovosti žalobcu za obdobie od 01.01.2021 do 30.11.2023, vyjadrením žalovaného zo dňa 28.02.2024, vyjadrením žalobcu zo dňa 15.04.2024, vyjadrením žalovaného zo dňa 07.05.2024 spolu s predloženým výpočtom priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach, vyjadrením žalobcu zo dňa 22.07.2024, prednesmi zástupcov strán sporu a výsluchom žalobcu.

5. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav veci:

6. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 15.04.2024 uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení argumentoval tým, že pôsobnosť uplatňovania Smernice 2003/88/ES je upravená nielen v jej čl. 2 ods. 1 a 2, ale na základe odkazu článku 2 ods. 3 aj príslušnými ustanoveniami Smernice 89/391/EHA, keďže: „Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné v zmysle článku 2 Smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14,17,18,19 tejto smernice“. Žalovaný tiež poukázal na Článok 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, podľa ktorého : „Táto smernica sa neuplatňuje... pre určité osobitné činnosti verejných služieb ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo na určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“, v dôsledku čoho dochádza k záveru, že štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť možno „jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri prácu v zmysle jej článku 2 ods. 2. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov. Nakoľko Smernica 2003/88/ES sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia Smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda.“ Opierajúc sa o túto argumentáciu (a prostredníctvom zjednodušeného výkladu) žalovaný dochádza k záveru, že nakoľko hasiči sa podieľajú aj na civilnej ochrane obyvateľstva, Smernica 2003/88/ES sa na nich nemôže vzťahovať, a preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda. Významom a výkladom Čl.2 ods. 2 Smernice 89/391/ES sa zaoberali viaceré rozsudky Súdneho dvora EÚ, výklad ktorých je všeobecne záväzný, a s ktorými je tvrdenie žalovaného v nesúlade. V prípade Pfeiffer ESD konštatoval, že : „Čl.2 ods.2 Smernice 89/391 nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice“ (C-397/01,bod 53). V dôsledku toho „výnimka uvedená v Čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS bola prijatá len za účelom zabezpečenia riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane

osobitne vážna situácia, alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa, pre ktoré je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové záchranné tímy (bod 55 rozsudku). Rovnako aj Uznesenie ESD prijaté vo veci C-52/04, Personalrat der Feuerwehr Hamburg, potvrdzuje, že na „činnosti zásahových síl verejnej hasičskej služby sa nevzťahuje výnimka uvedená v Čl.2 ods.2 smernice č.89/131/EHS, ale tieto činnosti naopak patria do pôsobnosti tejto smernice, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok“ (bod 57). Pokiaľ ide o novšiu judikatúru ESD možno spomenúť vec C-518/15, R. Matzak, v ktorej súd takisto rozhodol, že : „Smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie“ (C-518/15, bod 27). Tieto závery sú potvrdené aj samotnou Smernicou 2003/88/ES, ktorá v Článku 17 ods. 3 bode iii) výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Je treba pripomenúť, že takáto úprava by nemala žiadny zmysel, ak by bola takáto činnosť ako celok vylúčená zo smernice 89/391/EHS, nakoľko v takomto prípade by sa na ňu nevzťahovala ani Smernica 2003/88/ES. Z uvedených dôvodov nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané Hasičským a záchranným zborom SR a aj pre výkon týchto služieb garantuje 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas podľa Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES. K nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného uviedol, že žalovaným je Slovenská republika. Podľa ust. § 21 Občianskeho zákonníka pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je právnickou osobou. Žalovaná ako členský štát a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedná za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. Nakoľko smernica 2003/88/ES je určená štátu, ktorý zodpovedá za jej správnu transpozíciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím smernice 2003/88/ES do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaná žalovaná Slovenská republika (štát). Za Slovenskú republiku, ktorá je vecne pasívne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody pre nesprávnu transpozíciu smernice EÚ, v konaní koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor v zmysle ust. § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, a ktoré bolo garantom právnej úpravy podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na vyššie uvedené je možné konštatovať, že námietka nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného nie je dôvodná. Žalobca zároveň poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31.05.2023. k transpozícii relevantných článkov Smernice uviedol, že slovenský zákonodarca rozhodol, že smernica 2003/88/ES bude transponovaná do zákona č.315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore, čo výslovne potvrdzuje jeho príloha č. 4 v bode 6. Žalobca tvrdí, že niektoré ustanovenia zákona č. 315/2001 Z.z. sú rozpore so smernicou, pretože ich uplatnením sa negarantuje 48- hodinový pracovný čas pre hasičov. Práve naopak týždenný „súčet“ služobného času hasičov a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48 hodín týždenne, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písmeno b) smernice 2003/88/ES na ujmu žalobcu. Stačí uviesť, že každý hasič pracujúci na zmeny bežne strávi na pracovisku týždenne 57,95 hodiny, čo je v rozpore s Čl.6 písmeno b) Smernice. Výsledné číslo približne 56 hodín predstavuje skutočný priemerný týždenný pracovný čas hasičov. V tejto súvislosti tiež treba zdôrazniť, že transpozícia smerníc nesmie byť formálna a samoúčelná, nakoľko jej prostredníctvom sa do vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov EU vnášajú požiadavky úniového práva a dosahuje výsledok požadovaný úniovým zákonodarcom. Správnosť transpozície smerníc na prvom mieste potvrdzuje samotná prax uplatňovania transpozičných zákonov, t,j. v danom prípade zákona č.315/2001 Z.z. Naopak žalovaný tvrdí, že tieto takéto tvrdenia žalobcu „sú neopodstatnené“. Pre úplnosť je potrebné poukázať na to, žalobca k svojej žalobe priložil prehľady týždennej dochádzky, z ktorých vyplýva, že súčet jeho služobného času „nadobudnutého“ v dôsledku výkonu štátnej služby a nariadených služobných pohotovostí prekračuje 48 hodinový týždenný pracovný čas. Na podporu svojho tvrdenia, že smernica bola riadne transponovaná do zákona č.315/2001 Z.z., žalovaný popisuje (cituje), akým spôsobom sa viaceré jej ustanovenia (vrátane Čl.2 ods.1) premietli do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, a keďže sa tak po legislatívnej stránke stalo, má za to, že transponovanie smernice bolo správne. Takýto výklad však nespĺňa požiadavky úniového práva, nakoľko je len formálny a nedosahuje sa ním Smernicou požadovaný výsledok - t.j. zabezpečenie 48 hodinového priemerného služobného času pre príslušníkov Hasičského zboru Slovenskej republiky. Žalobca tvrdí, že takýto stav v súčasnom období neplatí, nakoľko týždenný „súčet“ služobného času hasičov a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48

hodín týždenne, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písmeno b) smernice 2003/88/ES na ujmu žalobcu. Nakoľko žalovaný svoje tvrdenie o správnej transpozície Smernice opiera iba o formálne premietnutie požiadaviek jej Čl. 2 ods. 1 Smernice do zákona č.315/2001, konštatuje, že citované ustanovenia zákona č.315/2001 Z.z (§ 85, §91, §92) ako aj ustanovenia Čl. 8 platnej kolektívnej zmluvy „plne transponujú Čl.2 ods.1 Smernice“. Napriek tvrdeniu žalovaného o správnej transpozícii smernice 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku je však praktickým dôsledkom aplikácie zákona č. 315/2001 Z.z. výsledok, ktorý negarantuje 48 hodinový týždenný pracovný čas pre členov Hasičského zboru SR. Žiadne ustanovenie Zákona o hasičskom zbore nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. V tomto smere sa Zákon o hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD (a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje vo svojom odseku 2). Zákonník práce sa však v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. Skutočnosť, že podľa Zákona o hasičskom zbore pracovnú pohotovosť hasičov zákonodarca nekvalifikuje ako súčasť ich služobného času tiež výslovne potvrdzujú jeho viaceré ustanovenia. Podľa § 85 Zákona: „Služobným časom príslušníka je časový úsek v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu“ (ods.1) pričom „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne“. Služobnú pohotovosť upravuje § 92 Zákona (Služobná pohotovosť v štátnej službe príslušníkov) ktorý uvádza, že: „Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času“, pričom : „Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni“ (§ 86 ods.2 Zákona). Z citovaných ustanovení vyplýva, že služobná pohotovosť podľa Zákona o hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby“ a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase.“ Ustanovenie § 92 Zákona o hasičskom zbore (Služobná pohotovosť v štátnej službe príslušníkov) výslovne potvrdzuje, že služobný úrad môže nariadiť alebo s dohodnúť s pracovníkom, aby sa mimo rámca rozvrhu služobného času a po vopred určený rozvrhnutia služobného času : „zdržiaval po určený čas na určitom mieste a bol pripravený na to, že bude povolaný na vykonávanie štátnej služby, ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe“ (§ 92 ods.1 Zákona). Takto nariadená služobná pohotovosť preto nie je výkonom štátnej služby nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. § 122 Zákona potom spresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby „takéto vykonanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“ (ods.2) a § 91 ods.1 Zákona tiež uvádza, že : „Štátnou službou nadčas je aj služba ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods.2“. V tejto súvislosti treba upozorniť na to, že Smernica 2003/88/ES neupravuje žiadnu „prechodnú“ kategóriu medzi pracovným časom a časom odpočinku (C-437/05, Vorel, bod 25, C-258/10, bod 43) ako zákon č. 315/2001 Z.z. vo forme služobnej pohotovosti hasiča na pracovisku. V dôsledku toho by bolo požiadavke Smernice možné vyhovieť len vtedy, ak by sa pracovná pohotovosť hasiča na pracovisku považovala za súčasť jeho pracovného času, čo však zákon č. 315/2001 nestanovuje. Po takto definovanom pracovnom čase má hasič právo na odpočinok (Čl.2 ods.1 a 2 Smernice). To, že pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku je potrebné považovať za súčasť jeho pracovnej doby, potvrdzuje aj nižšie uvedená judikatúra ESD. Označené ustanovenia zákona č.315/2001 Z.z. žalovaným (§ 85 a nasl.) sa preto ocitli v rozpore aj s definíciou pracovného času podľa Čl.2 ods.1 Smernice 2003/88/ES, podľa ktorej : „Pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou“ (ods.1) v dôsledku čoho: „čas odpočinku je akýkoľvek čas ktorý nie je pracovným časom“.(ods.2). Žalobca tvrdí, že nakoľko služobná pohotovosť hasiča nie je považovaná za súčasť jeho služobného času, spolu s rozvrhnutým týždenným služobným časom pravidelne prekračuje dovolený limit 48 hodín požadovaný Čl.6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES. V prípadoch hasičov a lekárov skúmal Súdny dvor Európskej únie otázku, či do rozsahu týždenného pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti pracovníkov uvedených oblastiach. Vo veci C-429/09 G. FuP týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ESD uviedol, že : pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES. V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v Čl. 6 písmeno b) uvedenej smernice (bod 55 Rozsudku ESD C- 429/09 z 25.11.2010). Vo veci C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti

lekárov na pracovisku Súdny dvor rovnako uviedol, že : „...pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa, sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104/ES nezávisle od toho, akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonala v priebehu pracovnej pohotovosti“. (Bod 27 Rozsudku ESD vo veci C-437/05 z 11.1.2007). Napokon vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (C-397/01, Pfeiffer) ESD uviedol, že : „...časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času“ (bod 95 Rozsudku ESD C- 397/02 z 5.10.2004). dôsledku takéhoto prístupu je zrejmé, že podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka. V dôsledku toho kvalifikácia pracovného času ako doby prítomnosti zamestnanca na pracovisku nemôže závisieť od intenzity činnosti pracovníka, ale vyplýva výhradne z jeho povinnosti byť k dispozícii zamestnávateľovi. (Rozsudok ESD C-14/04, Dellas, bod 48, 58). V nadväznosti na túto rozhodovaciu činnosť ESD sa pracovná pohotovosť na pracovisku považuje za pracovný čas, pretože zamestnanec je k dispozícii zamestnávateľovi a pracovnú pohotovosť na pracovisku nemožno považovať za čas odpočinku. Z pohľadu citovaných smerníc EU/ES ako aj judikatúry ESD možno konštatovať, že Slovenská republika do Zákona o hasičskom zbore neprebrala ustanovenia smernice č. 2003/88/ES, nakoľko pracovnú pohotovosť jeho príslušníkov nepovažuje za súčasť ich týždennej služobnej doby a ani ich neodmeňuje spôsobom určeným pre výkon služobnej činnosti v služobnej dobe (služobný plat). Uvedené pochybenie nemá len abstraktný význam, pretože podľa práva Únie takáto situácia príslušníkom hasičského zboru spôsobuje škodu, náhrady ktorej sa môžu domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Jej podstata spočíva v tom, že v prípade posúdenia pracovnej pohotovosti ako súčasti týždennej služobnej doby hasičov bude ich týždenná služobná doba prekračovaná, čím dochádza k porušeniu Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES. Prekračovanie týždennej služobnej doby hasičov v dôsledku toho, že ich pohotovosť nebola považovaná za jej súčasť (hoci tak podľa práva EÚ mala byť Slovenskou republikou takto kvalifikovaná), zakladá porušenie Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88 ES a zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky za náhradu takto spôsobenej škody. Je tomu tak preto, že povinnosť na náhradu škody platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť (Rozsudok ESD vo veci C-429/09 G.FuP,bod 45). Rovnako ako v prípade Čl. 2 ods. 1 Smernice aj v prípade jej Čl. 6 žalovaný iba popisuje (cituje) akým spôsobom sa viaceré ustanovenia Smernice 2003/88/ES (Čl.6, 16, 17) premietli do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, a keďže sa tak po legislatívnej stránke stalo, má za to, že „dotknuté právne predpisy transponovali Čl. 6 Smernice správne“. Žalovaný sa konkrétne zaoberá jednak tzv. referenčným obdobím, ktoré v súlade s Čl. 16 písmeno b) Smernice môže štát pre uplatňovanie článku 6 Smernice (maximálny týždenný pracovný čas) stanoviť na dobu presahujúcu štyri mesiace, pričom podľa Čl. 17 ods. 3 písmeno iii) a pre protipožiarne služby môže toto referenčné obdobie dokonca predĺžiť. Hoci žalovaný sa pomerne podrobne zaoberá zákonnou úpravou služobnej doby v rámci referenčného obdobia, nereaguje na kľúčový problém, t.j. či aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať priemerný 48-hodinový týždenný pracovný čas podľa Čl.6 písmeno b) Smernice. Žalobca tvrdí, že tento záväzok platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa Čl. 6 písmeno b) Smernice. V dôsledku toho ak štát nie je schopný zabezpečiť 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas v rámci stanoveného preferenčného obdobia, dostáva sa do rozporu s požiadavkou Čl. 6 písmeno b) Smernice. Ako uvádza v tejto súvislosti rozsudok ESD č. C-254/18 z apríla 2019 : „Čl.6 písmeno b), Čl.16 písmeno b) a Čl.19 prvý odsek Smernice 2003/88/ES sa majú vykladať tak, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych obdobiach, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období“. Na základe uvedeného žalobca tvrdí, že Zákon o hasičskom a záchrannom zbore neupravuje mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených šesť mesačných referenčných období. Z argumentácie žalobcu ako aj z vybranej judikatúry ESD vyplýva, že zákon o Hasičskom a záchrannom zbore nesprávne transponoval Smernicu 2003/88/ES. Je tomu tak z toho dôvodu, že za súčasť pracovnej (služobnej)

doby hasičov nepovažuje ich pracovnú pohotovosť na pracovisku, čo je v rozpore s Čl.2 ods.1 a 2 Smernice. Nakoľko za súčasť pracovnej doby pracovná pohotovosť nie je považovaná, súčet „riadnej“ služobnej doby a služobnej pohotovosti prekračuje požiadavku 48 hodinového priemerného pracovného času požadovaného článkom 6 písmeno b) Smernice. Náhrada škody členským štátom spôsobená jednotlivcom porušením ich práva musí byť primeraná vzniknutej škode. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ktorý odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) smernice 2003/88 v dôsledku porušenia právnej normy Únie, mu bude uhradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením, a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Pokiaľ ide o praktické uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej porušením úniového práva fyzickej osoby ako aj spôsob jej výpočtu, samotná Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia upravujúce proces náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení a ani stanovenia jej výšky. Aj rozsudky ESD sa obmedzujú len na formulovanie zásad, ktoré treba rešpektovať pred súdnymi orgánmi členských štátov v konaniach o náhradu škody vzniknutej jednotlivcom v dôsledku porušenia ich práv garantovaných právnym poriadkom EÚ. Pokiaľ ide rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva Únie jednotlivcovi, táto má byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu úniových práv. Vo svojom rozsudku vo veci C-46/93, Brasserie du Pécheur (bod 82), ESD zdôraznil, že vnútroštátny súd sa v konaní o náhradu škody musí osobitne ubezpečiť, že zvolený spôsob náhrady škody je v súlade so zásadou rovnocennosti (ekvivalencie), ktorú treba posúdiť s prihliadnutím na náhrady škody poskytované vnútroštátnymi súdmi v rámci sťažností alebo podobných žalôb opierajúcich sa o vnútroštátne právo (bod 95 citovaného rozsudku ESD).V dôsledku toho musí každý členský štát vo vzťahu k nárokom na náhradu škody, ktoré majú základ v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity), (Rozsudok ESD C-524/04, Test Claimants, bod 123). Napokon vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením Čl.6 písmeno b) Smernice 2003/88 a vzniknutou škodou. Podľa judikatúry ESD týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcich hasičom pre nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby podľa Smernice 2003/88/ ES, treba pod škodou rozumieť : „škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený Čl.6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES rešpektovaný“ (bod 59 rozsudku ESD vo veci C 429/09 G.FuP). V tejto súvislosti uvádza čl.2 bod 5 Preambuly Smernice č. 2003/88/ES, že pojem „odpočinok” znamená, že pracovníci by mali mať primeraný čas odpočinku, trvanie ktorého sa musí vyjadriť v jednotkách času. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je tiež potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. V okolnostiach prípadu žalobcu preto treba za primeraný odpočinok v zmysle smernice považovať taký, ktorý by mal nasledovať po 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe zahrňujúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku. Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného úniového týždenného pracovného času podľa Smernice 2003/88/ES sa tiež môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Preambula prvej smernice Rady 93/104/ES (z 23.11.1993), ktorá sa týka niektorých aspektov organizácie pracovnej doby, v tejto súvislosti zdôrazňuje, že : „v záujme zaistenia bezpečnosti a zdravia pracovníkov spoločenstva im musí byť poskytnutá minimálna denná, týždenná a ročná doba odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je tiež potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. Preambula platnej Smernice 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času okrem potvrdenia uvedeného záväzku členských štátov tiež špecifikuje, že : „dlhé doby nočnej práce môžu poškodiť zdravie pracovníkov a ohroziť bezpečnosť na pracovisku“ a tiež, že : „treba obmedziť trvanie nočnej práce vrátane nadčasov...“ (body 7 a 8 Preambuly). Odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.“ V dobe po ktorú je hasič z dôvodu pracovnej pohotovosti nútený stráviť čas na pracovisku nad 48 hodinový týždenný pracovný čas nemôže voľne disponovať so svojim časom, venovať sa sebe, rodine, oddychovať, regenerovať svoje sily atď., t.j. nemôže využívať tento čas pre seba a reálne napĺňať právo na odpočinok, zotavenie a nutnú regeneráciu. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že iba dodržiavanie denného a týždenného

odpočinku poskytuje skutočnú záruku ochrany zdravia zamestnancov. V širšom kontexte je takáto prax tiež v rozpore so politikou EÚ, cieľom ktorej je zosúlaďovať pracovný a rodinný život zamestnancov tiež prostriedkami rozumnej organizácie pracovného času. Analýza slovenského právneho poriadku potvrdzuje neexistenciu osobitnej právnej úpravy obsahujúcej náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniových práv jednotlivcov a ani pravidlá, použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. V dôsledku toho a vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinovej týždennej pracovnej doby) ako aj z podmienok jej uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možno použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa §§ 11-13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho úniového práva. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj úniové právo uznáva, že v dôsledku jeho porušenia môže dôjsť u poškodenej osoby k náhrade nemateriálnej ujmy (Čl. 82 Nariadenia EÚ č. 2016/679). Aj slovenský zákonodarca uznal, že pri porušení úniového práva Slovenskou republikou môže dôjsť k náhrade nemateriálnej ujmy v peniazoch (§ 17 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci). Uvedené ustanovenie súčasne upravuje náležitosti a podmienky uplatnenia nemateriálnej ujmy vrátane celkovej výšky. dôsledku toho (a berúc do úvahy citovanú judikatúru ESD) možno nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa úniového práva posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods.2 OZ, pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti („najmä“). Ustanovenie § 13 ods.2 OZ totiž uvádza prípady, kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovú ujmy v peniazoch len demonštratívne. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (Rozsudok NS ČR 30Cdo 2304/99). Podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa OZ sú v zásade identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime úniovej zodpovednosti, nakoľko sa rovnako predpokladá existencia zásahu spôsobilého objektívne vyvolať nemajetkovú ujmu, ďalej že musí ísť o zásah neoprávnený (t.j. zásah, ktorý je v rozpore s objektívnym právom), a napokon že musí existovať príčinná súvislosť medzi uvedenými podmienkami. Povaha konania o náhradu nemajetkovej ujmy súčasne spĺňa požiadavky zásad úniového práva na rovnocennosť (ekvivalenciu) s prihliadnutím na náhrady poskytované vnútroštátnymi súdmi v rámci sťažností alebo podobných žalôb opierajúcich sa o vnútroštátne právo, ako aj efektivity, nakoľko nejde o konanie, ktoré by prakticky znemožňovalo alebo nadmerne sťažovalo získanie náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie úniového práva jednotlivca pred slovenským súdom. Vzhľadom na procesnú absenciu ako úniovej tak aj špeciálnej vnútroštátnej právnej úpravy, by sa mal postup súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej žalobcovi porušením úniového práva spravovať existujúcimi vnútroštátnymi pravidlami, t.j. že súd priznáva peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (vrátane jej konkrétnej výšky) na základe vlastnej úvahy a pri zohľadnení všetkých okolností prípadu. Do úvahy treba brať primeranosť takto poskytovanej náhrady ktorou sa má zabezpečiť účinné zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy . Ako už bolo uvedené v žalobe, v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti (C- 429/09, G. FuB, bod 52; C-46/93, Brasserie du pecheur a Factortame, bod 57). V prípade G. FuP ESD výslovne potvrdil, že nedodržanie požiadaviek upravených v Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 bolo zjavným porušením judikatúry Súdneho dvora a musí sa považovať za dostatočne závažné porušenie práva EÚ, a preto je vo veci samej splnená aj druhá podmienka, nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody (bod 58 rozsudku). K tvrdeniu žalovaného o odpočinku žalobcu počas pohotovosti, žalobca poukazuje na to, že pokiaľ ide o čas pracovnej pohotovosti, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že čas, v rámci ktorého pracovník skutočne nevykonáva žiadnu činnosť v prospech svojho zamestnávateľa, nepredstavuje nevyhnutne „čas odpočinku“ na účely uplatnenia smernice 2003/88 (rozsudok C-514/20 bod 32). Súdny dvor dospel k záveru, že v rámci tohto času pracovnej pohotovosti sa pracovník, ktorý je povinný zdržiavať sa na svojom pracovisku a byť okamžite k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, musí zdržiavať mimo svojho rodinného a sociálneho prostredia a má len malý priestor organizovať si čas, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje. Celú túto dobu treba preto kvalifikovať ako „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88 bez ohľadu na pracovnú činnosť skutočne vykonávanú pracovníkom počas uvedenej doby (rozsudky Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, bod 65; Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, bod 93, ako aj Dellas a i., C-14/04, body 46 a 58). Z vyššie uvedených skutočností ako aj z potreby, podľa ktorej sa má článok 2 bod 1 smernice 2003/88 vykladať s prihliadnutím na článok 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie vyplýva, že pod pojem „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88

spadajú všetky časy pracovnej pohotovosti vrátane tých, ktoré boli zabezpečované vo forme nepretržitej dostupnosti, v rámci ktorých majú obmedzenia uložené pracovníkovi takú povahu, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať počas týchto období s časom, v ktorom sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom (rozsudok C-514/20, bod 37). Žalobca opätovne poukazuje na to, že rôzne požiadavky, ktoré smernica 2003/88 uvádza v oblasti maximálneho pracovného času a minimálnej doby odpočinku, predstavujú pravidlá sociálneho práva Únie osobitného významu, ktoré sa majú vzťahovať na každého pracovníka (rozsudok Federación de Servicios Privados del sindicato Comisiones obreras, C-266/14, bod 24), a ktorých dodržiavanie nemôže závisieť od úvah čisto ekonomickej povahy (rozsudok Jaeger, C-151/02, body 66 a 67). Navyše stanovením práva každého pracovníka na obmedzenie maximálneho pracovného času a na doby denného a týždenného odpočinku, smernica 2003/88 spresňuje základné právo, ktoré je výslovne zakotvené v článku 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, a preto sa má vykladať v súlade s týmto článkom 31 ods. 2. Z toho najmä vyplýva, že ustanovenia smernice 2003/88 nemožno vykladať reštriktívne v neprospech práv, ktoré pracovníkovi vyplývajú z tejto smernice (rozsudok zo 14. mája 2019, CCOO, C-55/18, body 30 až 32). S poukazom na vyššie uvedené žalobca dáva konajúcemu súdu do pozornosti konzistentnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v tejto otázke, najmä na Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11Co/90/2022, zo dňa 31.05.2023 a Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.03.2023. V súvislosti z výpismi z dochádzkového systému SAP týkajúcimi sa žalobcu žalovaný uviedol, že „tabuľky priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz...“. Táto námietka žalovaného je neopodstatnená, a to z nasledovných dôvodov: 1. Ako je zjavné z predloženého výpisu z dochádzkového systému SAP, evidencia pracovného času žalobcu obsahuje plánované hodiny (skratka “PH”) ako aj skutočne odpracované hodiny (bez času služobnej pohotovosti - skratka “OH“). Výpis z dochádzkového systému SAP predložený súdu zo strany žalobcu za ten-ktorý mesiac prestal byť plánovaným rozvrhom služobného času hneď po ukončení daného mesiaca, keď nadriadený žalobcu potvrdil do evidencie softvéru SAP skutočne odpracované hodiny žalobcu za daný mesiac (bez času služobnej pohotovosti). Údaj o rozdiele medzi plánovaným a skutočne odpracovaným časom (skratka “RO”), ktorý je uvedený v predloženom výpise za každý mesiac odpracovaný žalobcom, potvrdzuje jeho reálne odpracované hodiny (bez času služobnej pohotovosti), a teda neopodstatnenosť námietky žalovaného. 2. Údaje zo softvéru SAP, t.j. údaje z dochádzkového systému používaného zamestnávateľom žalobcu, žalovaný zavádzajúco označuje len za „tabuľky priložené k žalobe“, a to napriek tomu, že práve na základe týchto údajov z predmetného softvéru SAP sa u príslušníkov HaZZ SR vypočítava každý mesiac jeho služobný príjem. Ohľadom formy a spôsobu výpočtu náhrady škody Súdny dvor v rozhodnutí C- 429/09, G. FuB, uviedol veľmi jasne, cit.: „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie tykajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je G. Fufi vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.“ Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 8C/25/2017-216 zo dňa 23.12.2019. Kontext, do ktorého zasadil žalovaný formu a spôsob výpočtu náhrady škody, a to najmä s odkazom na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 8C/25/2017. ktoré má vychádzať zo zásad uvedených vo vyššie citovanom rozhodnutí Súdneho dvora vo veci C-429/09. je absolútne zavádzajúci. Predmetom konania na Okresnom súde Stará Ľubovňa bol síce obdobný nárok ako je nárok žalobcu, no petit žaloby bol rozdielny od petitu žaloby žalobcu v tomto konaní. Zatiaľ čo v konaní pred Okresným súdom Stará Ľubovňa znel petit: „Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi peňažnú náhradu vo výške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť žalobcovho služobného platu za každú začatú hodinu nad zákonom povolený limit pracovnej doby stanovenej v čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES, ktorá ku dňu podania tohto návrhu predstavuje sumu 4026,96 Eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“, v prebiehajúcom konaní znie petit: „Žalovaný je povinný žalobcovi zaplatiť sumu 5.000 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, v prípade petitu žaloby v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa žalobca stanovil formu a spôsob náhrady škody presným výpočtom (ktorý spôsoboval v súdnom konaní problém, nakoľko žalovaný tvrdil, že u žalobcu ide o mzdový nárok). Naopak žalobca v prebiehajúcom konaní stanovil formu a spôsob náhrady škody paušálnou sumou, bez konkrétneho výpočtu. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na bod 62 rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09, G. FuB, ktorý znie: „V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pokiaľ sú splnené tri podmienky pripomenuté v bode 47 tohto rozsudku, štát musí, s výhradou nároku na náhradu škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za

spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity) (rozsudky Kobier, už citovaný, bod 58; z 13. marca 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Zb. s. I- 2107, bod 123, ako aj Transportes Urbanos y Servicios Generales, už citovaný, bod 31)“. Žalobca svoj nárok oprel o § 11 - 13 Občianskeho zákonníka a to z toho dôvodu, že v Slovenskej republike absentuje osobitná právna úprava, ktorá by mu umožňovala v okolnostiach prípadu presne vypočítať výšku svojho nároku. Argumentácia žalovaného, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv a nepožiadal ho o náhradu škody (t.j. nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody) je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na to, že na jeho postavenie ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru sa vzťahuje judikatúra Súdneho dvora (C-429/09 a C- 445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Podľa názoru Súdneho dvora EÚ by bol výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva EÚ znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by sa od žalobcov ako slabšej strany v pracovnoprávnych vzťahoch vyžadovalo najprv uplatniť svoje práva voči zamestnávateľovi. Znamenalo by to aj spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku EÚ a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES teda nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi boli splnené. Žalobca zároveň poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.03.2023. Žalobca nesúhlasí s námietkou žalovaného, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené (právo na ochranu zdravia a právo na súkromie) a jeho okolnosti nemožno podľa žalobcu podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti uvedené v § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len príkladmo, právna úprava nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu- Krajského súdu Banská Bystrica , ktorý k stanoveniu výšky nemajetkovej ujmy v skutkovo obdobných veciach vo svojich rozsudkoch uvádza, že : „vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov (napr. v prípade zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny ide o rozdielne skutkové okolnosti)“. V tejto súvislosti žalobca upriamuje pozornosť konajúceho súdu na nasledovné právoplatné súdne rozhodnutia, ktorými bola žalobcom - príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR, v obdobnej veci právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie práva EÚ vo výške od 2.500,00 Eur do 6.167,21 Eur: Mestský súd Košice- sp.zn. 20C/3/2018, rozsudok zo dňa 18.01.2019 -suma 3670,29 eur, sp.zn. 11Cpr/12/2017, rozsudok zo dňa 11.09.2019- suma 2000 eur, sp.zn. 18Cpr/5/2016, rozsudok zo dňa 05.09.2018 – suma 3631,14 eur, sp. zn. 11Cpr/ 19/2018, rozsudok zo dňa 9.1.2019- suma 4759,99 eur, sp. zn. 41Cpr 78/2017, rozsudok zo dňa 18.01.2019 . suma 3954,86

eur, sp.zn. 27C/26/2018, rozsudok zo dňa 18.01.2019- suma 4321,50 eur, sp.zn. 13C/13/2017, rozsudok zo dňa 30.09.2018- suma 2000 eur, sp.zn. 24C/24/2017, rozsudok zo dňa 07.11.2019- suma 2452,92 eur, sp.zn. 11Cpr/35/2019, rozsudok zo dňa 04.11.2019- suma 2500 eur, sp.zn. 15Cpr/5/2016, rozsudok zo dňa 08.07.2020- suma 3119,99 eur, sp.zn. 13C/36/2017, rozsudok zo dňa 30.09.2020 – suma 2800 eur, sp.zn. 41Cpr/35/2019, rozsudok zo dňa 16.11.2020- suma 2000 eur, sp.zn.29C/63/2017, rozsudok zo dňa 20.09.2021- suma 2500 eur, sp.zn. 24C/50/2020, rozsudok zo dňa 05.10.2021- suma 2800 eur, sp.zn. 44C/84/2020, rozsudok zo dňa 22.11.2021- suma 2000 eur, sp.zn. 24C/52/2020, rozsudok zo dňa 05.10.2021- suma 2500 eur, sp.zn. 26C/33/2020, rozsudok zo dňa 25.08.2021- suma 2000 eur, sp.zn. 18C/34/2020, rozsudok zo dňa 09.02.2022- suma 2000 eur, sp.zn. 11Cpr/1/2020, rozsudok zo dňa 20.09.2021- suma 2500 eur, sp.zn. 26C/37/2020, rozsudok zo dňa 25.08.2021- suma 2000 eur, sp.zn. 27C/60/2020, rozsudok zo dňa 29.04.2022- suma 2500 eur, sp.zn. 27C/59/2020, rozsudok zo dňa 24.11.2021- suma 2400 eur, sp.zn. 27C/36/2021, rozsudok zo dňa 28.09.2022- suma 2500 eur, sp.zn. 25C/56/2020, rozsudok zo dňa 24.11.2022- suma 2500 eur, sp.zn. 29C/36/2021, rozsudok zo dňa 02.11.2022- suma 3000 eur, Okresný súd Spišská Nová Ves- sp.zn. 5C/49/2018, rozsudok zo dňa 15.10.2019- suma 2000 eur, sp.zn. 2Csp/4/2019, rozsudok zo dňa 17.10.2019- suma 2089,60 eur, sp.zn. 1C/50/2020, rozsudok zo dňa 27.05.2021- suma 2000 eur, sp.zn. 7C/77/2020, rozsudok zo dňa 29.06.2021- suma 2000 eur, Okresný súd Rožňava- sp.zn. 6C/24/2021, rozsudok zo dňa 28.09.2021- suma 2000 eur, Okresný súd Brezno – sp.zn. 2C/17/2021, rozsudok zo dňa 20.05.2022- suma 2100 eur, sp.zn. 2C/15/2021, rozsudok zo dňa 27.05.2022- suma 2100 eur, sp.zn. 5C/16/20241, rozsudok zo dňa 19.04.2022- suma 2100 eur, sp.zn. 3C/16/2021, rozsudok zo dňa 11.05.2022- suma 2700 eur, sp.zn. 3C/15/2021, rozsudok zo dňa 11.05.2022 suma 2400 eur, Okresný súd Zvolen- sp.zn. 12C/15/2021, rozsudok zo dňa 11.03.2022- suma 6167,21 eur, sp.zn. 17C/17/2021, rozsudok zo dňa 15.03.2022- suma 4629,59 eur, sp.zn. 18C/14/2021, rozsudok zo dňa 18.02.2022- suma 4335,71 eur. Žalovaný na str. 11 svojho vyjadrenia uvádza: „Žalobca neuvádza konkrétne skutočnosti, čím a aká škoda mu bola spôsobená“. K uvedenému žalobca uvádza, že na str. 15, 21 žaloby jasným spôsobom opísal dopad porušovania čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES na jeho osobu, čím jednoznačne uviedol v čom pociťuje ujmu, čím mu bola spôsobená a pod. Žalobca zároveň uviedol na str. 2 a 3 svojej žaloby miesto s výkonu svojej služby, na základe čoho bola založená miestna príslušnosť konajúceho súdu, nakoľko v sídle jeho obvodu došlo k ujme, ktorú si žalobca uplatňuje. Žalobca v neposlednom rade dáva do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.03.2023. Žalovaný ďalej na str. 13 svojho vyjadrenia uvádza, že : „Žalobca ďalej opiera svoju žalobu aj o Rozsudok Súdneho dvora vo veci Gunter Fuf, pričom tvrdí, že ide o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu. S týmto tvrdením však nemôžeme súhlasiť, nakoľko v danom prípade išlo o mestského hasiča, ktorého výkon služby sa značne odlišuje od príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci Hasičského a záchranného zboru požívajú rozsiahle výhody a osobitný systém sociálneho zabezpečenia“. Žalobca ako už niekoľkokrát poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, najmä na Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.03.2023, podľa ktorého: „Obrana žalovanej je založená na všeobecnej polemike so závermi súdu prvej inštancie, bez dopadu na záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora, od ktorých niet dôvod (ani možnosť) sa odchýliť, vzhľadom na zhodné skutkové okolnosti prípadu. V zmysle vyššie citovaných súdnych rozhodnutí Súdny dvor rozhodol, že Článok 6 písm. b/ Smernice má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor tiež rozhodol, že Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely Smernice nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Skutočnosť, či ie niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľnú hasič nie ie relevantná na účelu charakteristiku pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia Smernice (bod 52,55 vo veci C397/01 až 403/01 Pfeiffer, bod 56 vo veci C 429/09 Fuf, bod 27 až 30 vo veci C 518/15 Matzak). Vzhľadom na uvedené sú irelevantné námietku žalovaného o tom, že Smernica sa nevzťahuje na postavenie žalobcu ako príslušníka hasičského zboru, a bez právneho významu je aj fakt, či hasič plní svoje úlohu v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľnú, mestskú alebo štátnu“. Žalovaný na str. 15 svojho vyjadrenia uvádza: „Je potrebné podotknúť, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje

žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, pokiaľ je v konaní zastúpený, označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti hneď na začiatku konania. Žalovaný má za to, že žalobca ani do tohto momentu konania nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi. Žalobca reagujúc na túto, podľa neho predčasne uvedenú časť vyjadrenia žalovaného tomuto dáva do pozornosti ust. § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku v zmysle ktorého môže žalobca vo svojom vyjadrení ako reakciu na vyjadrenie žalovaného k žalobe uviesť ďalšie skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalobca záverom uvádza, že všetky tvrdenia uvedené žalovaným v jeho vyjadrení už boli preskúmané všeobecnými súdmi, ktoré na nedali jasnú odpoveď v tom zmysle, že sú mylné a všeobecné súdy sa s nimi vôbec nestotožňujú. V nadväznosti na uvedené je nevyhnutné doplniť, že odvolacie súdy (Krajský súd Košice, Krajský súd Prešov ako aj Krajský súd Banská Bystrica) vo všetkých prípadoch potvrdili rozhodnutia súdov prvej inštancie, potvrdili tak dôvodnosť nárokov hasičov ako žalobcov a pravdivosť ich tvrdení vrátane právnej argumentácie a mylnosť názorov a tvrdení žalovaného.

7. Žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 07.05.2024 uviedla, že žalobca vo svojom vyjadrení poukázal najmä na skutočnosti už uvedené v žalobe, pričom sa argumentačne pridržal a podporil svoje predchádzajúce tvrdenia. Žalovaný taktiež naďalej zotrváva na svojich vyjadreniach, najmä trvá na svojom výklade pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, konkrétne vo vzťahu k všetkým odvetviam činností, verejných a súkromných v zmysle článku 2 Smernice 89/392/EHS, založenom na negatívnom vymedzení pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v zmysle článku 2 odseku 2 vo vzťahu k štátnej službe príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, vykonávajúcich zásahovú činnosť. Žalovaný trvá na skutočnosti, že dotknuté právne predpisy transponovali čl. 6 Smernice 2003/88/ES správne, tak ako to odôvodňuje vo svojom Vyjadrení žalovaného k žalobe, ako aj vo svojich ostatných tvrdeniach vo vzťahu k transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES. Článok 6 smernice 2003/88/ES priznáva sociálne právo pracovníkom, avšak to neznamená, že je predmetný článok porušený vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ v Slovenskej republike. Predmetné tvrdenie žalovaný podporuje aj odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že na účely stanovenia výšky sumy nemajetkovej ujmy je zásada individuálneho prístupu ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy nevyhnutná. Najvyšší súd Slovenskej republiky jasne a explicitne vyjadril názor, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a teda argumentum a fortiori sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax súdov nižšieho stupňa. To, či bola smernica 2003/88/ES porušená vo vzťahu k žalobcovi musí vyplývať priamo z jeho evidencie dochádzky a nemožno sa spoliehať na to, že v iných sporoch bolo určitým spôsobom rozhodnuté a teda musí byť rovnako rozhodnuté aj v tomto. Žalobca predmetný nárok žaluje ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je v každom prípade individuálna, čiže stále je nutné skúmať rozsah nemajetkovej ujmy a ten nemožno nahradiť odkazmi na iné súdne rozhodnutia. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že je nutné, aby súd v prípade pojednávania o náhrade škody, rozlišoval medzi škodou a medzi nemajetkovou ujmou. Žalovaný trvá na svojom predchádzajúcom vyjadrení v časti výkladu predmetnej Smernice vo vzťahu k nároku na náhradu škody. Žalovaný je toho názoru, že žalobca predkladá výpočet priemerného pracovného času za dané mesiace. Vo vzťahu k predloženým dôkazom ide o mylnú interpretáciu žalobcu, respektíve jeho právneho zástupcu, ktorý úplne ignoruje ustanovenia smernice 2003/88/ES mimo čl. 6 a pristúpil k vytvoreniu vlastného referenčného obdobia podľa vlastného uváženia, o ktorom v žiadnom článku Smernica 2003/88/ES a ani zákon č. 315/2001 Z. z. nepojednáva. Predkladaná tabuľková časť je absolútne irelevantná, nakoľko vychádza z mylného právneho posúdenia žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu. Smernica v článku 16 písm. b) upravuje aj tzv. „neutralizáciu", ktorá hovorí o „preskočení“ určitých dní v referenčnom období, ako keby neexistovali. Predmetným spôsobom sa poskytuje pracovníkom zvýšená ochrana, pretože sa z referenčných období „vymazávajú“ dni času odpočinku, čím sa počet odpracovaných hodín nezmení, ale zníži sa počet dní v referenčnom období a teda sa zvyšuje priemerný týždenný pracovný čas žalobcu. Inak povedané, delenec zostáva nezmenený, deliteľ sa znižuje, čím sa podiel zvyšuje. Smernica neutralizuje v zmysle článku 16 písm. b) s poukazom na článok 7 štyri týždne riadnej platenej dovolenky spolu so všetkou práceneschopnosťou. Avšak, nemožno neutralizovať všetky dni voľna, pretože by to vytvorilo situáciu ad absurdum a teda to, že čím viac dní voľna na oddych a regeneráciu by žalobca dostal a využil, tak tým viac by bolo zasiahnuté do jeho práva na oddych a regeneráciu. Zákonodarca pri tvorbe smernice prezumoval predmetnú situáciu a neutralizoval iba dni riadnej dovolenky, v plachtách služieb označené ako „DOV“, a dni práceneschopnosti, v plachtách označené ako „PN“, „PNK“ a „OČR“, čím vytvoril priestor na zvýšenú ochranu pracovníkov. Predkladané tabuľky žalobcu nezapočítavajú do svojho prepočtu, v časti „počet

dní“, teda neutralizujú dni označené ako DOV, VS, DOD, SVK, DOS, LEK či SVP v zmysle žalobcom predložených plachiet. Ide o mylnú interpretáciu pojmu neutralizácie v zmysle smernice 2003/88/ES. Prípadné neutralizovanie voľna za štátnu službu vo sviatok (VS), dodatkovej dovolenky (DOD), voľno z dôvodu mimoriadnej situácie COVID-19 (SVK), dovolenky za sviatok bez odpočtu (DOS), voľna vyplývajúceho z kolektívnej zmluvy (SVP), návštevy lekárskeho zariadenia (LEK), a pod., by došlo k absurdnej situácii spočívajúcej v tom, že čím viac dní voľna by žalobca čerpal v referenčnom období, a to nad rámec toho, ktoré predpokladá smernica, tým horší priemerný týždenný pracovný čas by mu vyšiel, a to napriek tomu, že by pracovným časom strávil menej času. Preto nie je možné prijať argumentáciu žalobcu. Ide o účelné znižovanie deliteľa pri výpočte priemerného týždenného pracovného času, ktoré nedodržiava ani základné princípy logiky. Žalobca účelne neutralizuje všetky druhy voľna, teda dni, počas ktorých má čas na oddych, regeneráciu a rodinu, aby účelne navýšili priemerný týždenný pracovný čas. Takýto postup vedie k absurdným záverom spočívajúcim v tom, že čím viac voľna žalobca má a čerpá, tým viac dní sa nezapočítava do referenčného obdobia, čoho dôsledkom pri výpočte priemerného týždenného pracovného času je zvyšovanie priemerného týždenného pracovného času pri súčasnom znižovaní skutočného pracovného času. K rôznym dňom času odpočinku podľa čl. 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES, ktoré sa vyskytli v plachtách služieb žalovaný uvádza nasledovné: DOV - Ide o riadnu ročnú dovolenku, ktorá v právnom poriadku Slovenskej republiky predstavuje vyšší počet dní než ustanovuje čl. 7 smernice 2003/88/ES. Zároveň v zmysle čl. 16 písm. b) smernice 2003/88/ES sa tieto dni neutralizujú v rozsahu 4 týždňov. VS - Ide o voľno za sviatok ako náhradu za odpracovaný deň počas dňa pracovného pokoja. Ide o voľno, ktoré je poskytnuté žalobcovi nad rámec smernice 2003/88/ES a teda smernica takýto deň vylučuje z neutralizácie. DOD - Ide o dodatkovú dovolenku, ktorá je poskytnutá nad rámec zákonnej ročnej dovolenky, ktorú predpokladá smernice 2003/88/ES. Aj v tomto prípade ide o deň voľna, ktorý nevyplýva zo smernice 2003/88/ES a teda nemožno ho neutralizovať. SVK - Ide o voľno počas mimoriadnej situácie COVID-19, ktoré malo za účel ochranu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru ich zdravie a život. Ide o voľno poskytnuté jednak nad rámec smernice 2003/88/ES, ale zároveň aj za účelom ochrany zdravia a života počas mimoriadnej situácie nespôsobenej žalovaným. Je preto nelogické predmetné dni neutralizovať. DOS - Ide o riadnu dovolenku bez odpočtu, teda o dovolenku, ktorú si žalobca vyberie na služobný deň, ktorý pripadol na deň pracovného pokoja a teda sa mu takýto deň v zmysle Zákonníka práce neodpočíta z kontingentu dovoleniek, teda riadnu dovolenku, ktorú bude možné neutralizovať si môže vybrať v iný deň. LEK - Ide o platené pracovné voľno pri návšteve lekára, ktoré sa na účely právnej úpravy Slovenskej republiky označuje ak „péčko“ v zmysle § 141 (2) Zákonníka práce, ktorý sa v zmysle § 193 Zákona o HaZZ uplatňuje aj na príslušníkov hasičského zboru. Ide o formu zachovania a naplnenie práva príslušníka na zdravie a život a preto mu je poskytnutý platený deň voľna, aby mohol počas potreby navštíviť lekára. Smernica 2003/88/ES takýto deň rovnako neneutralizuje. SVP - Ide o „osobné prekážky platené ostatné“, teda o dni voľna navyše vyplývajúce z kolektívnej zmluvy, teda dni nad rámec smernice 2003/88/ES, ktoré príslušník HaZZ môže využiť na oddych a regeneráciu. Nakoľko tento typ voľna nespadá pod neutralizáciu smernicou 2003/88/ES, tak je ho nutné započítavať ako deň v referenčnom období. Z Výkladového oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času č. 2023/C 109/1 vyplýva: 2. Čo nie je zahrnuté v referenčnom období- Pokiaľ ide o referenčné obdobie použité na výpočet priemerného týždenného pracovného času, v článku 16 smernice sa stanovuje, že „[...] Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne; [...]“.To znamená, že neexistenciu práce počas tohto obdobia nemožno použiť na kompenzáciu iných období, počas ktorých sa presiahol maximálny týždenný pracovný čas. Pokiaľ ide o platenú ročnú dovolenku, týka sa to 4 týždňov, ktoré sú stanovené v smernici. Pokiaľ však ide o právo na pracovnú neschopnosť, jeho „spôsoby výkonu [...] nie sú upravené právom Spoločenstva vzhľadom na jeho súčasný stav “ (200). Preto je potrebné odkázať na vnútroštátne vymedzenie (-a) pracovnej neschopnosti s cieľom zistiť, ktoré obdobia by mali byť vyňaté alebo neutrálne pri výpočte priemerného týždenného pracovného času. 3. Čo môže byť zahrnuté v referenčnom období-Vzhľadom na znenie článku 16 písm. b) a napriek tomu, že judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa tejto otázky neexistuje, Komisia sa domnieva, že ak vnútroštátna právna úprava umožňuje pracovníkom dodatočné obdobia platenej ročnej dovolenky okrem minimálnych 4 týždňov, dotknutý členský štát môže slobodne rozhodnúť o zahrnutí alebo vyňatí týchto dodatočných období ročnej platenej dovolenky do výpočtu priemerného týždenného pracovného času. V zmysle uvedeného máme za to, že spomínané dni označené ako VS, DOD, SVK, DOS, LEK či SVP nemožno nezapočítať, respektíve nemôžu vystupovať ako neutrálne, nakoľko argumentácia žalobcu, že tieto dni na účely výpočtu referenčných období by mali byť vynechané, nenachádza oporu ani v smernici 2003/88/ES a ani v inom právnom predpise a zároveň ani v logike veci či zásadách a účele

smernice 2003/88/ES. Žalovaný má za to, že žalobcom predkladaný spôsob prepočtu odpracovaných hodín žalobcu je v absolútnom nesúlade so smernicou 2003/88/ES a rovnako aj s jej princípmi a zásadami, na ktorých je postavená. Skutočnosť, že ide o druh sociálneho práva Európskej únie, ktorým sa stanovili minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, nezakladá právo zamestnancom, respektíve v našom prípade príslušníkom hasičského a záchranného zboru, aby svojvoľne a bezdôvodne odpočítavali z výpočtu referenčných období všetky dni rôznych druhov voľna, ktoré sú zákonom alebo kolektívnou zmluvou priznávané, nakoľko práve takéto dni majú za cieľ dosiahnuť ochranu bezpečnosti a ochranu zdravia pri organizácií pracovného času. Je preto nelogické prihliadať na predmetné dni ako keby neexistovali. Žalovaný má za to, že poskytnutie dní voľna, ktoré žalobca nezapočítava, nemôže mať za následok, že v konečnom dôsledku bude zámer zákonodarcu na ujmu zamestnávateľa aj napriek tomu, že dané dni voľna sú poskytnuté s cieľom chrániť zamestnanca. Ak by sme sa stotožnili s argumentáciou žalobcu a prijali záver, že všetky spomínané dni voľna nemožno započítavať na účely výpočtu referenčných období, tak by sme sa dostali do situácie ad absurdum, že síce zákon, respektíve kolektívna zmluva, poskytujú zamestnancovi právo na regeneráciu a oddych, teda napĺňajú sociálne práva priznané zamestnancovi smernicou 2003/88/ES, ale zároveň ju práve týmto poskytnutím času na regeneráciu a oddych porušujú. Takéto ponímanie je v absolútnom rozpore so zásadami ochrany ľudských práv a základných slobôd, nakoľko práve týmto ponímaním porušujeme práva zamestnávateľa. Podľa čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, cit.: „Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.“ Zároveň žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca klasické dni voľna označené v plachtách buď ako „v“ alebo len prázdne biele políčko neneutralizuje. To znamená, že ak by sme všetky dni voľna zákonom alebo kolektívnou zmluvou priznané nad rámec smernice 2003/88/ES zmenili na klasické dni voľna, tak by ich žalobca normálne započítaval do referenčných období a teda by na tieto dni neprihliadal ako na neutrálne. Žalovaný spolu s týmto podaním predložil Výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach, v zmysle prepočtu vecného gestora žalovaného, Krajského riaditeľstva HaZz v Prešove. Vzhľadom na všetky doteraz vznesené námietky zo strany žalovaného a v súlade so zásadou hospodárnosti konania žalovaný v zmysle čl. 8 CSP a čl. 17 CSP navrhuje, aby sa súd pred ďalším postupom v konaní vysporiadal s námietkami žalovaného. V prípade, že sa súd prvej inštancie stotožní s vyššie uvedenými námietkami, žalovaný navrhuje, aby Okresný súd Vranov nad Topľou v tejto právnej veci konanie zastavil. V prípade, že sa súd prvej inštancie nestotožní s vyššie uvedenými námietkami, žalovaný navrhuje, aby Okresný súd Vranov nad Topľou v tejto právnej veci žalobu v celom rozsahu zamietol.

8. Zo žalobcom predloženého výpočtu priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach žalovanou vyplýva, že priemerný počet odslúžených hodín za týždeň za obdobie od januára 2021 do júna 2021 predstavoval 48,854 hodín, za obdobie od júla 2021 do decembra 2021 predstavoval 48,670 hodín, za obdobie od januára 2022 do júna 2022 predstavoval 47,994 hodín, za obdobie od júla 2022 do decembra 2022 predstavoval 43,250 hodín, za obdobie od januára 2023 do júna 2023 predstavoval 46,666 hodín a za obdobie od júla 2023 do decembra 2023 predstavoval 44,099 hodín.

9. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 22.07.2024 k tvrdeniu žalovaného o výpočte priemerného týždenného pracovného času v referenčných obdobiach uviedol, že ust. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. upravuje tzv. nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Z tohto ustanovenia (ako ani z dostupnej dôvodovej správy) nevyplýva, že by úmyslom zákonodarcu bolo, aby sa toto ustanovenie považovalo za tzv. referenčné obdobie tak, ako to má na mysli Smernica. Zákon č. 315/2001 Z.z. tzv. referenčné obdobia vôbec nespomína, s takýmto pojmom nepracuje, a teda ich ani neupravuje. Pojem tzv. referenčné obdobie (potrebné na výpočet týždenného priemerného pracovného času) a pojem obdobie, v ktorom je služobný čas nerovnomerne rozvrhnutý, sú dva samostatné pojmy s rozdielnou úpravou aj s dôsledkom z nich vyplývajúcim. Je namieste uviesť, že až zákonom č. 82/2009 Z.z. došlo k zmene ust. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. z ročného obdobia na 4 mesačné a zákonom č. 400/2011 Z. z. účinným od 01.01.2012 došlo k zmene zo 4 mesačného na 6 mesačné, pritom Smernica 2003/88/ES je účinná od 02.08.2004. Ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu je nesporné, že žalovaný sa snaží „zhodou 6 mesačných období“ presvedčiť súd o tom, že doba nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času je zhodná s referenčným obdobím, resp. je zároveň referenčným obdobím. Uvedené však vyvracia samotná úprava ust. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. ako aj jej časové zmeny. Vzhľadom na netransponovanie ustanovení Smernice upravujúcich tzv. referenčné obdobie do právneho poriadku Slovenskej republiky, najmä do zákona č. 315/2001. Z.z., bude pre tzv. referenčné obdobie platiť úniová

úprava, ktorá má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou. Referenčným obdobím teda bude obdobie nepresahujúce 4 mesiace (čl. 16 písm. b/ Smernice), môže to byť teda aj obdobie kratšie ako 4 mesiace a vzhľadom na skutočnosť, že plán služieb sa vypracúva na mesiac vopred, môže to byť aj 1 mesiac, tak ako to v prepočtoch urobil žalobca. Čo sa týka samotných prepočtov žalovaného, s poukazom na vyššie uvedené (referenčné obdobie) sú tieto teda nesprávne. Zároveň tieto boli vykonané len pre účely súdneho konania, nakoľko neexistuje žiadna vnútorná úprava na stanovenie plánu služieb, na stanovenie referenčných období tak, aby aj pri zohľadnení služobnej pohotovosti nedochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času. Je namieste uviesť, ze žalovaným predložený wpocet sa líši od reálneho zaznamenávania pracovného času žalobcu a to v tom, že pokiaľ v reálnom zaznamenávaní sa pracovná pohotovosť nezapočítava do fondu pracovného času, tak pri prepočte predloženom žalovaným je táto započítaná do fondu pracovného času. Žalobca zotrval na svojej argumentácii, že dĺžka referenčného obdobia má byť maximálne 4 mesiace a poukázal na to, že sám žalovaný dospel k záveru (hoci sa nesprávne jedná o 6 mesačné referenčné obdobie), že v jednom takomto 6 mesačnom období došlo u žalobcu k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času, konkrétne v období od júla do decembra 2021 (48,670 hod.) a teda, aj k porušeniu Smernice 2003/88/ES.

10. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 24.07.2024 vo svojom prednese uviedol, že žalobca zotrváva na podanej žalobe v celom rozsahu, ako aj na všetkých písomných podaniach, ktoré boli zo strany žalobcu doručené tak konajúcemu súdu, ako aj žalovanej strane. Navrhol, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Čo sa týka skutkových tvrdení a právneho posúdenia veci v celom rozsahu odkazuje na podanú žalobu, ako aj na všetky písomné podania. V ďalšom uviedol, že prehľad dochádzky, ktoré tabuľky sú súčasťou žaloby, žalovaná strana nerozporovala. Zároveň poukázal na to, že pohotovosť, hodiny podľa pohotovosti sa mu do celkového pracovného fondu nezarátava, poberá náhradu vo výške 1,70 eur. Ak by bola rátaná do fondu pracovného času, odpracovaný čas bol 170 hodín + 63 hodín. Toto je celý problém sporu. Pracovný čas nesmie presiahnuť, aj podľa smernice tých 48 hodín.

11. Zástupkyňa žalovaného vo svojom prednese na pojednávaní dňa 24.07.2024 uviedla, že žalobu žiadajú zamietnuť. Naďalej sa pridržiavajú všetkých ich písomných vyjadrení. Chcú poukázať predovšetkým na čl. 16 smernice 2003/88/ES, čl. 17 ods. 3 a čl. 19 smernice, ktoré umožňujú vykonať odchýlky pri protipožiarnych službách a službách civilnej ochrany. Tieto odchýlky spočívajú v stanovení 6-mesačného referenčného obdobia, preto bolo toto 6-mesačné referenčné obdobie preklopené aj do slovenského právneho poriadku, bolo teda správne transponované a vychádzali z neho aj pri svojom výpočte, ktoré tvoril vlastne prílohy ich dupliky a na ktorú by v tomto smere chcela odkázať. K vyjadreniu žalobcu vo veci samej zo dňa 22.7.2024, kde žalobca uvádza, že zákon o hasičskom a záchrannom zbore vôbec neuvádza pojem referenčné obdobie a že tento pojem je odlišný s pojmom obdobie v ktorom je služobný čas nerovnomerne rozvrhnutý. S predmetným tvrdením nesúhlasia a to z dôvodu, že pojem referenčné obdobie možno vykladať ako určité obdobie v rámci ktorého sa rozvrhuje pracovný čas a účel pojmu referenčné obdobie vyplýva priamo z článku 16 v spojení s článkom 6 smernice, ktoré ustanovujú určité obdobie v rámci ktorého sa rozvrhuje, resp. počíta priemerný pracovný čas. Uvedený účel je teda v obidvoch prípadoch absolútne identický a totožný. Taktiež podľa ich výpočtov, k prekročeniu toho 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času u žalobcu došlo iba v jednom referenčnom období zo 6 aj to len v priemere o 40 minút týždenne. V tomto smere žalobca doposiaľ nijako neosvedčil, akú ujmu mu toto prekročenie spôsobilo. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, tak musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj naozaj vyvolal reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom živote, na zdraví a podobne a toto dôkazné bremeno doposiaľ žalobca neuniesol. Pre prípad, že by bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie sumy nemajetkovej ujmy, chceli by súd poprosiť o stanovenie dlhšej paričnej lehoty na 15 dní, nakoľko kratšia paričná lehota v podmienkach ministerstva vnútra nie je dosť dobre uskutočniteľná z technických príčin. Vzhľadom ku všetkému uvedenému teda žalobu, ako už uviedla navrhuje v celom rozsahu zamietnuť a uplatňuje si právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

12. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že pracuje ako hasič záchranár. Pracuje tam 25 rokov, pričom dnes má 62,5 roka. Podmienky, aké sú, ako je nočná a pohotovosť na pracovisku, tieto podmienky sú veľmi ťažké pre ľudí, ktorí majú po 60-tke. Je ako šofér Tatry 815, prvý výjazd. Pracovná pohotovosť trvá až do 6hod. ráno, vstať o 1hod. alebo kedy ako, do minúty obliecť sa a šoférovať Tatru na konkrétny výjazd. Keď mal 40 rokov, po skončení služby mohol vykonávať doma rodinné veci, ktoré bolo treba, chodiť k lekárovi aj s manželkou, nakoľko manželka je polovičný invalid, majú aj vnúčatá, do škôlky aj

všelijako. Zhodou okolnosti, včera pochoval svokru, dva roky bola ležiaca, vykonával činnosti ako naložiť ju do auta, odviesť k lekárovi, bola veľmi náročná. Nebolo to také únosné. Zistil, že je možné sa na takýto spôsob práce nejakým spôsobom sťažovať a podať žalobu. Keď nastúpil mal 37 rokov, keď videl starších hasičov robiť v týchto podmienkach, hovoril, že je to nemožné. Navrhoval, aby sa to nejakým spôsobom vyriešilo, zrušili to, počul, že štát má nejakú výnimku. Podľa EÚ, v súčasnosti všetko je práca a všetko malo byť zaplatené, platia im iba 16 hodín a ten zbytok je za nejakých 1,6 eur. Ide o stres najväčšia záťaž na zdravie hasiča je práve v noci a robia to opačne, oni toto nezaplatia. Za prácu počas pohotovosti mu nebol poskytnutý žiaden ekvivalent ani služobné voľno. Mesačne odrobil 240 hodín a zaplatených má 160 hodín, to ako je uvedené 48 hodín týždenný cyklus. Zvyšok je pracovná pohotovosť a je to málo. V ďalšom uviedol, že pracuje na hasičskej stanici v meste Vranov nad Topľou ako hasič, záchranár, strojník, vodič. Každá jedna činnosť hasiča musí byť osvedčená nejakým certifikátom, že spĺňa, je tam viazač bremien, dýchacie prístroje, potom je vodič a obsluha vysokozdvižných plošín, 39 metrovej plošiny. S touto špecializáciou sú spojené aj výcviky, ktoré sú robené v deň voľna, keď by mal byť oddych. Čas na odpočinok medzi dvoma službami nepovažuje vzhľadom na svoj vek za dostatočný. Pre človek 30-40 ročného je to v pohode, v norme, potom sa to už jednoducho fyzicky nedá zvládnuť. Prvý deň sa musí, nedajbože, aby tam nebol nejaký zásah, prespať. Výjazd má byť uskutočnený do jednej minúty, pričom tento čas výjazdu sa nerozlišuje pri pohotovosti a počas služby, stále je do jednej minúty. Počas nočnej pohotovosti nemôže tráviť čas inde, musí byť na pracovisku. V ďalšom uviedol, že má aj povinnosti v rodine, ktoré treba plniť, má dve deti a dve vnúčatá a manželku, s ktorou treba ísť, nakoľko je polovičný invalid a nie vždy sa to dá splniť, sú tam rozpory. Situácia po nočnej smene veľmi vypätá a je problematické skĺbiť čas s rodinou. Manželka síce má vodičský preukaz, ale je polovičný invalid a má problém so šoférovaním. Manželka aj nebohá svokra preto stále čakali na neho, že zariadi veci, ktoré boli potrebné. Nájsť si čas na súkromné aktivity, hoby je po smene problematické , človek sa potrebuje vyspať a z troch dní ostáva na reálny život len jeden. Pokiaľ ide o jeho zdravotný stav, ten má v poriadku, dva roky trpí problémom vysokého tlaku, berie tabletky a má problém 3D mínus-tvárový nerv. Na otázku žalovaného, aby popísal ako prebieha jeho služobná pohotovosť uviedol, že cez služobnú pohotovosť má možnosť si oddýchnuť, je to spánok ako na ihle, stále čaká, je to ten najväčší stres, aký môže byť, 16 hodín, ktoré sa pracuje cez deň sa nedá porovnať s tým, čo je v noci a keď počuje bzučak, že niekde horí, začína búchať srdce. Srdce búši doslova aj v topánkach. Za 3 mesiace spätne mal takýto výjazd takmer každú tretiu smenu, niekedy sa to nakopí, že aj dvakrát za noc, aj trikrát za noc. Pred vstupom do služobného zboru bol pred 25 rokmi oboznámený ako funguje rozvrhnutie pracovného času a od prvého dňa videl starších kolegov 50-60 ročných, že to nezvládajú, že je to choré. Od samého začiatku, ako nastúpil do zboru, pociťoval nemajetkovú ujmu. V ďalšom uviedol, že na situáciu upozorňoval už skôr. Mali schôdze odborov, na týchto schôdzach hovoril riaditeľovi, že toto nie je možné, že nočná práca sa musí nejako lepšie zaplatiť, pričom ho inšpiroval predseda vlády p. G., keď upozorňoval na to, ako je zle nastavená nočná práca v našom štáte, vychádzal aj z toho, že treba s tým niečo konečne robiť, lenže sa nerobí nič. Na otázku žalovaného, podľa čoho vyčíslil sumu 10 000 eur uviedol, že porovnával to, ako dopadli súdne konania iných kolegov, koľko majú rokov, ako to znášali. A keďže má toľko rokov myslí si, že tá suma je adekvátna.

13. Žalovaný v záverečnej reči uviedol, že v plnom rozsahu sa pridržiava všetkých doterajších ústnych prednesov aj písomných podaní, čo sa týka dokazovania, má za to, že žalobca doposiaľ neuniesol dôkazné bremeno, nepreukázal také negatívne zásahy do svojho osobného života, ktoré by mali byť vyvážené náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch a už vôbec nie v žalobcom uplatňovanej výške, ktorá je vzhľadom ku všetkým okolnostiam neprimerane vysoká. Tu by sme chcel poukázať jednak na prax všeobecných súdov v obdobných sporoch a tiež na rozhodovaciu prax v súvislosti s odškodňovaním osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Žalobcovi sa taktiež nepodarilo preukázať príčinnú súvislosť medzi údajnou ujmou a stavom na ktorý žalobca v žalobe poukazuje. Čo sa týka fondu pracovného času, na ktorý žalobca odkazuje a podľa ktorého si vypočítava svoju nemajetkovú ujmu a ktorú započítava do týchto svojich hodín, chcel by upozorniť na to, že fond služobného času je iný inštitút ako je pracovný čas podľa smernice, tieto dva pojmy sa nedajú zamieňať fond pracovného času slúži na vypočítanie mzdy, to znamená, že sa doňho zahŕňajú aj niektoré voľna a niektoré časy odpočinku a keďže smernica striktne oddeľuje pracovný čas od času odpočinku, nedajú sa tieto dva pojmy a tieto dve inštitúcie zamieňať. Z týchto dôvodov by chcel požiadať súd o zamietnutie žaloby v celom rozsahu a na záver by chcela len pripomenúť požiadavku na 15-dňovú paričnú lehotu.

14. Uvedenú vec súd takto právne posúdil:

15. Podľa článku 7 ods. 2, druhá, tretia veta Ústavy SR právne záväzné akty európskych spoločenstiev a európskej únie majú prednosť pred zákonmi SR. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 2.

16. Podľa článku 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí, a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

17. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“).

18. Podľa článku 1 bod 2 smernice, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

19. Podľa článku 1 bod 3 smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smere 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice.

20. Podľa článku 2 ods. 1 smernice na účely tejto smernice platia tieto definície:" "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;

21. Podľa článku 6 písm. b) smernice, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

22. Podľa článku 16 písm. b) smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

23. V zmysle § 1 od. 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení účinnom v rozhodnom období { ďalej len „Zákon“) tento zákon upravuje aj štátnu službu a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby.

24. Podľa ustanovenia § 85 ods. 1 Zákona služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

25. Ako vyplýva z ustanovenia § 85 ods. 2 Zákona služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

26. Podľa § 86 ods. 1 a 2 Zákona služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

27. Podľa § 91 ods. 1 až ods. 3 Zákona štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

28. Podľa ustanovenia § 92 ods. 1 Zákona služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

29. Podľa ustanovenia § 97 ods. 1 písm. h) Zákona ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

30. Podľa ustanovenia § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník"),, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

31. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

32. Podľa Čl. 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP") každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

33. Primárne sa súd zaoberal obranou žalovaného, námietkou miestnej príslušnosti a s jeho námietkami ohľadom pasívnej vecnej legitimácie, nesplnenia procesných podmienok konania.

34. Pokiaľ ide o námietku miestnej príslušnosti vznesenej žalovaným, súd poukazuje na tú skutočnosť, že žalobca nepožaduje náhradu škody za nesprávnu transpozíciu Smernice 2003/38/ES do slovenského právneho poriadku, ale náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v rámci režimu zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie jeho práva na 48 hodinový pracovný čas (čl.6 písmeno b) Smernice).

35. Podľa § 17 CSP všeobecným súdom štátu je súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo.

36. Skutočnosť zakladajúca právo žalobcu na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) nastala v obvode Okresného súdu Vranov nad Topľou, pretože škoda vznikla v mieste výkonu jeho služobnej činnosti vo Vranove nad Topľou. Posúdenie otázky, či sa jedná alebo nejedná o nesprávnu transpozíciu smernice, patrí súdu miestne príslušnému na konanie o náhradu takto spôsobenej škody a nie súdu, v obvode ktorého má sídlo ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu Smernice č. 2003/88/ES.

37. Žalobcom vznesená námietka nedostatku procesných podmienok by bola dôvodná vtedy, ak by neboli splnené procesné podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť, ktoré spočívajú v neexistencii žaloby, nedostatku právomoci, či príslušnosti súdu, nedostatku právnej subjektivity a procesnej spôsobilosti, v prekážke litispendencie alebo prekážke res iudicata. Existenciu procesných podmienok v konaní súd skúma aj bez námietok strany sporu, ako jednu zo základných predpokladov pre vedenie spravodlivého súdneho procesu.

38. Súd je toho názoru, že v danej veci nemožno konštatovať nesplnenie procesných podmienok na konanie a rozhodnutie. Právomoc a príslušnosť na konanie je daná, vo veci neexistujú žiadne procesné nedostatky konania, ktoré by boli dôvodom pre zastavenie konania alebo postúpenie veci inému súdu alebo orgánu.

39. Uvedené žalovaným namietané skutočnosti už boli riešené aj v iných totožných súdnych konaniach a vyhodnotené boli súdmi ako nedôvodné s tým, že súd mal právomoc aj príslušnosť na konanie. Na tieto poukázal žalobca vo svojom vyjadrení.

40. Žalobca pri uplatňovaní svojho nároku na nemajetkovú ujmu dôvodil tým, že Slovenská republika neprevzala(nesprávne prevzala) do vnútroštátnej úpravy Článok 6 písm. b/ Smernice vo vzťahu k úprave pracovného času hasičov, ktorý predmet sporu sa nepochybne dotýka práva Únie. Vzťah únioveho a vnútroštátne práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku, ktoré zásady sú povinné rešpektovať aj vnútroštátne súdy v zhode s Článkom 7 ods. 2, 5, Článkom 144 Ústavy SR, ako aj vyššie citovaným Článkom 3 Civilného sporového poriadku. V zmysle uvedeného je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Právo na náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie patrí medzi všeobecné zásady komunitámeho práva vyplývajúce priamo z judikatúry SDEÚ bez ohľadu na vnútroštátnu právnu úpravu, a odráža základné vlastnosti komunitámeho práva - zásadu prednosti a priameho účinku, ako aj povinnosť vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitámeho práva ex officio. Judikatúra SDEÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda vyjadrenej v Článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo Zmluvy alebo z činnosti Spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy, alebo ohroziť reálny účinok komunitámeho práva.

41. Žalovaný nedostatok pasívnej vecnej legitimácie namietal z dôvodu, že žalobca svoj nárok odvodzuje z porušenia únioveho práva (nedodržanie 48 hodinového týždenného pracovného času, ktorý mu únioné právo garantuje) a nie z dôvodu, že Smernica č. 2003/88/ES nebola v jeho prípade správne použitá a preto je žalovaný v spore pasívne legitimovaný. Porušenia únioveho práva sa môže dopustiť každý orgán, ktorý koná v mene členského štátu. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry SDEÚ vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, ktorá sa vzťahuje na prípady ad 1/ porušenia práva únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc (prípad C 6/90 a 9/90 Francovich, C- 178,179a 188 až 190/94 Dillenkofer), ad 2/ aplikáciu ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku odporujúcu únioveému právu (ČEZ C-I 15/08, Simmenthal II C 106/77), ad 3J vydanie súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom Únie (C 2/06 Kempter, vec C 453/00 Kúhnnea Heitz), ad4/ neprijatie alebo ponechanie v platnosti legislatívy, ktorá je v rozpore s právom Únie (C 46 a 48/93Brasserie du Pécheur a Factortame). Zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu podľa judikatúry SDEÚ nastáva, ak sú splnené tri predpoklady (bod 20 rozhodnutia C 445/06 Dánske Slagterier, bod 51rozhodnutia C 224/01 Kobier, bod 51 rozhodnutia C 46 a 48/93 Brasserie du Pecheur a Factortame, bod 40 rozhodnutia C 6/90 a 9/90 Francovich,) : 1/ porušená únioná norma priznáva právo fyzickým alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát (napr. C 524/04 Test Claimants Thin Cap), 2/ porušenie únioveho práva je dostatočné závažné a 3/ medzi porušením únioveho práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje príčinná súvislosť. O výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

42. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva, resp. judikatúrou SDEÚ v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom, sa subsidiáme použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu rovnocennosti (ekvivalencie) a účinnosti (efektivity). Zásada rovnocennosti znamená, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s únioveým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez únioveho prvku s podobným predmetom, čo znamená, že dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý mu vyplýva z únioveej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol nárok uplatniť založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez únioveho prvku. Zásada účinnosti - efektivity znamená, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá únioné právo v prospech právnych subjektov, nemôže byt' upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných únioveým právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pokiaľ pre takto vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu neexistuje špecializovaná vnútroštátna právna úprava, namieste je využitie právnej úpravy obsahom a účelom čo najbližšej v zmysle zásad analógie iuris a analógie legis rešpektujúc princípy únioveho práva. Vo všeobecnosti otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zákon č. 514/03 Z.z., ktorý v § 4 písm. e/ vymedzuje ako za škodu zodpovedný orgán konajúci v mene štátu ministerstvo, či iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice EÚ alebo v dôsledku nedodržania lehoty určenej na prebratie, vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo

tohto ústredného orgánu štátnej správy. Zodpovednosť štátu, za ktorý koná zákonom označený orgán je však daná len v prípade, ak existuje nezákonné rozhodnutie, či nesprávny úradný postup, v príčinnej súvislosti s ktorými vznikla škoda. Sporová vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu, resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do zákona č. 315/2001 Z.z., pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti (§ 12 ods. 6 v spojení s § 193 zákona č. 315/2001 Z.z vylúčil aplikáciu § 96 ods. 2 Zákonníka práce na služobné pomery hasičov). Absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EU do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ktorý je v zmysle § 9 vylúčený z pôsobnosti zákona č. 514/03 Z.z., keďže za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa Článku 86 písm. a/, d/ Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa Článku 119 písm. b/Ústavy SR. Zohľadňujúc existujúcu vnútroštátnu právnu úpravu pri rešpektovaní princípov ekvivalencie a efektivity niet však prekážok, aby pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o nároku na náhradu škody voči štátu bola Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR, ktorý orgán bol tiež garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/2001 Z.z.. Na takomto závere o pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v konaní nič nemení ani to, ak by základ zodpovednosti štátu spočíval v nesprávnej aplikácii ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku, ktorý prípad porušenia práva Únie rovnako zakladá priamu zodpovednosť členského štátu. Táto objektívna zodpovednosť štátu tu existuje bez ohľadu nato, ktorý verejný orgán sa porušenia práva únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť (napr, C 429/09 G. FuB bod 46). Vychádzajú z vyššie citovaných bodov 45. 46 a 61 rozsudku Súdneho dvor EÚ sp.zn. C-429/09 súd uzatvára, že zodpovednostným subjektom za prípadné porušenie práva Únie, ktoré vedie k vzniku škody spôsobenej jednotlivcovi je samotný štát, v ktorom takéto porušenie práve Únie nastalo, bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Súd preto ustálil, že pasívna vecná legitimácia žalovaného v tomto spore je daná. V tejto súvislosti súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/l/2020 zo dňa 19.11. 2020).

43. Žalovaný ďalej v konaní namietal, že by sa na činnosť žalobcu mali aplikovať ustanovenia Smernice 2003/88/ES, teda právneho aktu Únie, ktorého porušenia podľa žalobcu v dôsledku jeho nesprávnej transpozície sa mal žalovaný dopustiť. Súdny dvor EÚ v rozsudku Fus uviedol, že z rozsahu úpravy tejto smernice nie sú vyňatí ani hasiči. V bode 33 konštatuje, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeifferai. C-397/01 až 103/01, s. 1-8835, body 98 a 100, ako aj FuB, už citovaný, body 33 až 35 a 38). Otázku, či do rozsahu pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti pracovníkov (lekárov, hasičov) riešil Súdny dvor EU (ďalej len ESD) vo svojom rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010 G. Fus tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším "riadnym" pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Vo veci C-429/09 G. Fus týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ESD ďalej uviedol , že: „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu "pracovný čas" v zmysle Smernice 2003/88/ES“. V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v ČI. 6 písm. b) uvedenej smernice (bod 25 Rozsudku ESD C-429/09 z 25.11.2010). Vo veci C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku Súdny dvor rovnako uviedol, že pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104/ES nezávisle od toho akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonávala v priebehu pracovnej pohotovosti "(bod 27 Rozsudku ESD vo veci 437/05 z 11.1.2007). Vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (0397/01, Pfeiffer) ESD uviedol, že „...časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času“ (bod 95 Rozsudku ESD C-397/02 z

5.10.2004). V dôsledku takého pristupuje zrejmé, že podľa ESD je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Bez vplyvu na porušenie Článku 6 písm. b/Smemice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je vyplácaná odmena. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka (Rozsudok ESD C-14/04, Dellas, bod 48, 58). Ďalej v bode 35 Rozsudku ESD C-429/09 konštatuje, že Súdny dvor už rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia (porovnaj rozsudky Pfeiffer a i., už citovaný bod 99, ako aj Fus už citovaný bod 52). Okrem toho Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88 má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudky Pfeiffera a i., už citovaný, body 103 až 106, ako aj FuB, body 56 až 59). V bode 38 Rozsudku ESD C-429/09 Súdny dvor konštatuje, že za týchto podmienok má pracovník, ako je G. Fus, ktorého v zásahovej službe zamestnáva Stadt Halle, právo sa priamo dovolávať ustanovení článku 6 písm. b) smernice 2003/88voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 hodín, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia (rozsudok Fus, bod 60). V súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5C/49/2018 zo dňa 15.10.2019. V zmysle vyššie citovaných súdnych rozhodnutí Súdny dvor tiež rozhodol, že Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj ked' sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely Smernice nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Vzhľadom na uvedené sú irelevantné námietky žalovaného o tom, že Smernica sa nevzťahuje na postavenie žalobcu ako príslušníka hasičského zboru, a bez právneho významu je aj fakt, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny Článok 6 písm. b/ Smernice predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného Času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (bod 33 až 35 vo veci C 429/09 Fufí).

44. Súd považuje v danom prípade za splnené predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú porušením práva Únie, vyvodenú z judikatúry Súdneho dvora C- 429/09 FuB, C-118/08Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pécheur Factortame, ktorá zodpovednosť je daná, ak vyplýva z porušenia právnej normy Únie, ktorej cieľom bolo priznať jednotlivcovi práva, išlo o porušenie dostatočne závažné a 3medzi týmto porušením a spôsobenou škodou jednotlivcovi existuje priama príčinná súvislosť.

45. Služobná pohotovosť, ktorú žalobca vykonáva nie je výkonom štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. potom upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, „takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“ (ods. 2) a § 91 ods. 1 zákona tiež uvádza, že „štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2“. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorý nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 zákona o hasičskom zbore výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 ustanovenia § 103 v spojení s ustanovením § 122 ods. I zákona č. 315/2001 Z. z.).

46. V konaní pritom nebolo sporné, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a nariadenej služobnej pohotovosti pracoval nad rámec 48 hodinového pracovného

týždňa určeného Čl. 6 písm. b/ Smernice, čím dochádza k porušeniu práva Únie a toto porušenie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Z judikatúry Súdneho dvora totiž jasne vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas" v zmysle Smernice. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas" v zmysle Smernice neponecháva priestor na akékoľvek pochybnosti o tom, že žalobca pracoval nad stanovený limit v zmysle čl, 6 písm. b) Smernice a že medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a ujmou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času, na ktorý by mal žalobca nárok (ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný) a ktorý by mohol využiť podľa vlastnej vôle, existuje príčinná súvislosť.

47. Ak žalovaný tvrdil, že žalobca nevyvinul žiadnu snahu, aby vzniku ujmy predišiel, pretože neoznámil zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, a že to považuje za ujmu na svojich právach, je opätovne nutné poukázať na ustálenú judikatúru SDEÚ, ktorá takúto požiadavku nepredpokladá, a ani z predpisov komunitámeho práva nevyvodzuje. Aj keď Súdny dvor rešpektuje zásadu spoločnú právnym systémom členských štátov, že poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, musí tiež vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila výšku škody (rozsudky C-l04/89 a C-37/90 Mulder, C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pécheur Factortame), súčasne berie na zreteľ, že výkon práv na náhradu škody priznaných jednotlivcom ustanoveniami práva Únie by bol znemožnený alebo sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody museli byť čo i len čiastočne zamietnuté z dôvodu, že nevyužili všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keby to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to nebolo od nich možné rozumne vyžadovať (rozsudok C- 445/06 Dánske Slagterier). SDEÚ vo veci C-429/09 FuB prihliadajúc na to, že Čl. 6 písm. b/ Smernice je pravidlom sociálneho práva s osobitným významom, od ktorého sa nemôže odchýliť žiadny zamestnávateľ vo vzťahu k pracovníkovi ako je FuB (hasič), zohľadňujúc tiež, že pracovník je slabšou stranou v rámci pracovnoprávneho vzťahu, preto je nutné zabrániť tomu, aby mal zamestnávateľ možnosť ho v jeho právach obmedzovať, dospel k záveru, že nemožno považovať za primerané žiadať od takého pracovníka, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady škody, najprv podával žiadosť zamestnávateľovi, ktorá požiadavka by bola v rozpore so zásadou efektivity (bod 76 až 87 C-429/09 FuB). Z uvedených dôvodov nemožno preto v (ne)konaní žalobcu nachádzať žiadny podiel zodpovednosti na vzniku ujmy spôsobenej mu žalovaným pri implementácii noriem práva Únie. Nachádzanie akejkoľvek možnosti zavinenia na strane zamestnanca, ktorý pred uplatnením nároku na súde nepožiadal zamestnávateľa o „dodržiavanie noriem komunitámeho práva", by bolo len prenášaním zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva Únie na jednotlivcov, a umožňovalo by v prípade nesplnenia tejto podmienky vyňať ich nároky z uplatňovania v konaní pred súdom, Čo odporuje zásadám úniového práva (bod 83 C-429/09 FuB). V tejto súvislosti porovnaj napríklad rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/54/2020 z 03. 12. 2020 a Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/l/2020 zo dna 19.11. 2020.

48. Súd mal za to, že žalobca bol ukrátený v nemajetkovej sfére o čas odpočinku, ktorý mohol stráviť s blízkymi, fyzicky a psychicky regenerovať. V súlade s princípom rovnocennosti komunitámeho a vnútroštátneho práva, súd aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 13 v spojení s § 11 Občianskeho zákonníka zohľadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúrnej praxe.

49. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je zákonnou úpravou vymedzený reštriktívne, teda tak, aby ho bolo možné priznať len za vopred definované následky. Aj v zmysle § 13 ods. 2 OZ náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať z dôvodov demonštratívne uvedených, ktoré však nepredstavujú ohraničený výpočet prípadov, u ktorých nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniká. Teda nevyžaduje sa iba splnenie podmienky zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti, ako to tvrdí žalovaný, ale môže ísť aj o iné vážne následky na osobnostných právach dotknutého jedinca.

50. Žalobca svoj nárok spájal s porušením nároku na odpočinok, a preto súd posudzoval tento nárok ako nemajetkovú ujmu, čo zohľadňuje aj zámery normotvorcu Smernice rady 89/391/EHS a tiež Smernice rady 2003/88/ES. Uvedené smernice boli prijaté v záujme zamedzenia výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania, ich cieľom bolo zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, ktorý cieľ sa nemal podriaďovať ekonomickým úvahám.

51. Všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem odpočinok sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. dňoch, hodinách, resp. ich častiach, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe, ani spolupracovníkom alebo iným osobám, a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie. Žalobca v dôsledku takého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom Únie, prišiel o voľný čas, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním či. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu, došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/54/2020 z 03. 12. 2020, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/l/2020 zo dňa 19. 11. 2020). Bolo na rozhodnutí žalobcu, aké právne prostriedky ochrany osobnosti použije, či mu postačí konštatovanie porušenia jeho práv, alebo sa bude domáhať stanovenia dodatočného náhradného voľna, prípadne náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

52. Žalobca sa v tomto konaní domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10000 eur.

53. Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby, a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Náhrada nemajetkovej ujmy poskytuje najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je právo na súkromie a rodinný život.

54. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu vo vzťahu k výsledku vykonaného dokazovania a závisí od preukázaného zásahu do práva žalobcu na súkromný a rodinný život a od intenzity zásahu do práva žalobcu.

55. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. Aj keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu. ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, te dato, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd musí prihliadnuť aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

56. Žalobca skutočne do súčasnej doby vykonáva náročnú prácu nad čas povolený právom únie, ktorá vyžaduje aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi. Tým dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Uvedené vyplýva z výpovede žalobcu.

57. Žalobca sa objektívne nemôže venovať rodine v rozsahu v akom by chcel, ale najmä nemôže zo svojim časom voľne nakladať, nemôže sa venovať svojim záľubám. Táto skutočnosť vyplynula z jeho výpovede. Pre nedostatok času nemôže ani oddychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok je u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života. Súd považuje pracovnú pozíciu žalobcu za vysoko zodpovednú, rizikovú a fyzicky aj psychicky náročnú.

58. Pri stanovení náhrady za zásahy žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu - práva na odpočinok, súkromie a rodinný život, súd prihliadal na kritéria uvedené v bode 95 Rozsudku Fus, a na závažnosť ujmy, ktorá mu takým (dostatočne závažným) zásahom vznikla, na následky takým zásahom vyvolané, okolnosti zásahu a v neposlednom rade aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je priznávaná všeobecnými súdmi v iných prípadoch, keď súdy aplikujú ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka.

59. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobca má na primeranú finančnú náhradu v sume 3.000,- eur, nakoľko porušením práva Únie bolo skutočne do jeho osobnostnej sféry zasiahnuté. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol aj na vyšší vek žalobcu, ktorý je 62,5 roka a intenzitu zásahu práv žalobcu.

60. Rozsah peňažnej náhrady vo výške 3.000,- eur považoval súd za primeraný vo vzťahu k charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo a jeho následkom na živote žalobcu, a najmä vo väzbe na dobu, počas ktorej došlo k porušovaniu práva žalobcu na odpočinok vo voľnom čase, respektíve obdobiu troch rokov (od januára 2021 do novembra 2023) za ktoré si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil a s prihliadnutím na vek žalobcu a preukázané negatívne následky zásahu do práva žalobcu na oddych ako vyplynuli z vykonaného dokazovania a to výpovede žalobcu. Je nesporné, že inač túto nemajetkové umu pociťujú mladší ľudia a ináč starší vo veku blízkom dôchodkovému veku, kedy je človek vyčerpaný a horšie znáša extrémne pracovné nasadenie. O to viac by mala takáto osoba mať dostatok času na oddych a regeneráciu.

61. Všeobecné okolnosti, za ktorých k porušeniu práva Európskej únie došlo, ktoré aj ESD v rozhodnutí vo veci C - 429/09 Fuss považoval za vážne, zakladajú v spojitosti s objektom zásahu (vnútorné prežívanie dôsledkov nerešpektovania limitu pracovného času žalobcom), intenzitou porušenia (prekračovanie limitu 48 hodín pravidelne vždy o niekoľko hodín týždenne - priemerne okolo 5 až 10 hodín) a jeho trvanie (v posudzovanom období viac cca. 3 roky), potrebu odškodniť tým vzniknutú ujmu peňažnou náhradou.

62. Súd konštatuje, že nemajetková ujma žalobcovi nevznikla tým. že pracovná pohotovosť je ohodnotená nižšie ako výkon v rámci pracovného času (Smernica uvedené nerieši), ale tým. že v dôsledku vnútroštátnej úpravy musel reálne fyzicky odpracovať viac, ako by bol povinný v tom prípade, ak by bola Smernica prebratá do zákona správne.

63. Akékoľvek matematické výpočty vychádzajúce z výšky mzdy, resp. doplatku peňažnej náhrady, by preto neboli pre súd tým správnym meradlom pre stanovenie výšky nároku. Pre rozhodnutie súdu bol dôležitý rozsudok ESD vo veci C 429/09 G. Fus a jednoznačné znenie Smernice z ktorých vyplynula povinnosť žalovaného k náhrade škody ako nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla.

64. Ako už bolo konštatované, práca žalobcu ako hasiča je nielen náročná a riziková, ale aj veľmi dôležitá, nakoľko v súčasnosti okrem požiarov zasahujú hasiči aj pri dopravných nehodách, hromadných haváriách, živelných pohromách, úniku nebezpečných, rádioaktívnych látok, množstve rôznych technických zásahov a rôznych záchranných prácach, pričom nezanedbateľná je aj ich osvetová činnosť ohľadom poučenia obyvateľstva a kontroly požiarneho zabezpečenia budov.

65. O to viac sa javí potreba, aby žalobca ako hasič mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život, aby sa mohol venovať svojim záľubám, príp. aj aktivitám ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 5C/49/2018 z 15.10.2019) ako aj na rozhodnutie OS Vranov n.T. sp.zn. 5C/12/2021 z 16.6.2022.

66. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietol, pretože žalobca nepreukázal že by sa tento zásah sa až tak výrazným spôsobom negatívne odrazil napr. v jeho medziľudských vzťahoch v rodinnom živote alebo, že by mal tak výrazný negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Zdravotné ťažkosti ktorými žalobca trpí ako to uviedol sa rovnajú zdravotnými ťažkostiam aj u iných ľudí v obdobnom vyššom dôchodkovom veku. Vzhľadom na absenciu takýchto výrazných následkov, ktoré sú mimo rámca bežných zdravotných ťažkostí ľudí v obdobnom veku, súd považoval sumu 3.000,- eur, za primeranú.

67. Súd zohľadnil pri tom aj skutočnosť, v akom rozsahu je priznávaná výška nemajetkovej ujmy žalobcom v obdobných súdnych sporoch (napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/l/2019, 6CoPr/2/2019, 3CoPr/229/20I9, 1CoPr/8/2019, 11Co/222/2020 a iné na ktoré poukázal sám žalobca vo svojom písomnom vyjadrení z 15.04.2024.

68. V obdobnom prípade vedenom na tunajšom súde sp.zn. 5C/12/2021 bola právoplatne priznaná nemajetková ujma vo výške 2 000 eur hasičovi vo veku 52 rokov. V danom prípade je žalobca vo veku 62,5 roka.

69. Súd poukazuje, že žalovaného zaviazal uhradiť dlh v dlhšej 15-dňovej lehote v zmysle jeho žiadosti o poskytnutie dlhšej lehoty z dôvodu, že kratšia lehota v podmienkach Ministerstva vnútra by nebola uskutočniteľná z technických príčin. Túto dlhšiu lehotu stanovil s poukazom na ust. § 232 ods. 3 CSP.

70. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

71. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

72. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

73. Súd žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 3 000 eur z uplatnenej sumy 10 000 eur a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

74. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesné neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Súd pritom poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 233/2022 zo dňa 24.05.2022, ktorý konštatoval: „ Ústavný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, ako i názorom prezentovaným v Komentári k Civilnému sporovému poriadku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

75. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobcu za plne úspešného, pokiaľ ide o jeho základné právo a samotný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovi tak patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania.

76. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.